

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

25 oktober 2005

BELEIDSBRIEF

Toerisme

Beleidsprioriteiten 2005-2006

ingediend door de heer Geert Bourgeois,
Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme

TOERISME:

kwaliteitswerk voor een kwaliteitsbeleving van bestemming Vlaanderen

Beleidsbrief Toerisme

Beleidsprioriteiten 2005 – 2006

Ingediend door de heer *Geert Bourgeois*,
Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme.

INHOUD

	Blz.
Vooraf	6
1. Beleidsvisie	9
2. Motie van het Vlaams Parlement	11
3. Beleidsverklaring Vlaamse Regering (september 2005)	13
4. Beleidsaccenten Toerisme 2005-2006.....	14
4.1. Spoor I. Een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement ..	15
4.1.1. Een toeristisch actieplan voor onze Vlaamse Kunststeden	15
4.1.2. Nieuwe marketingplannen voor binnen- en buitenland.....	17
4.1.3. Actief verkennen van nieuwe en verre markten	18
4.1.4. Evenementenbeleid structureren	20
4.1.5. Erfgoed inbedden in het toeristische totaalaanbod	22
4.1.6. Méér Ruimte voor Toerisme en Recreatie.....	23
4.2. Spoor II. Samenwerking met en voor alle toeristische actoren	24
4.2.1. Het nieuwe beleidsdomein BBIST	24
4.2.2. Efficiënte overlegstructuren binnen het toerismeveld	25
4.2.3. Sluiten van samenwerkingsakkoorden met de provincies	28
4.2.4. Toeristische kenniscreatie en -verspreiding	29
4.2.5. Concrete initiatieven van samenwerking	31
4.2.6. Verhoogde aandacht voor Brussel.....	32
4.2.7. Nieuwe impulsen inzake het eigen toeristische tewerkstellingsbeleid	33
4.2.8. Erkenning van toeristische samenwerkingsverbanden	34
4.2.9. Investeringsbeleid voor productontwikkeling en -innovatie.....	35
4.3. Spoor III. Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten.....	37
4.3.1. Vernieuwing van het toeristische onthaal	37
4.3.2. Uitvoering toeristisch fietsactieplan	41
4.3.3. Koepeldecreet logies.....	42
4.3.4. Productdatabank wordt toerismedatabank	44
4.3.5. Evenementenbeleid structureren	44
4.3.6. Opleidingsaanbod gidsen en reisleiders	45
4.3.7. Toeristische vorming	46
4.3.8. Vernieuwing beheersovereenkomst met KMDA vzw.....	46
4.3.9. Operationalisering derde Kustactieplan	47
4.3.10. 'Toerisme voor allen'-decreet verder uitvoeren	50
4.3.11. Actieplan jeugdverblijfsinfrastructuur.....	51
4.3.12. Volgehouden aandacht voor toegankelijkheid van het toeristische aanbod	52

4.3.13. Limburgs toerisme uitbouwen als economische troef	53
4.3.14. Actieplan Groene Gordel – Vlaamse Rand	55
4.3.15. Visieontwikkeling over duurzaam toerisme in de praktijk brengen	57
4.4. Spoor IV. Regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen	59
4.4.1. Koepeldecreet logies.....	59
4.4.2. Een nieuw statuut voor de reisbureaus	60
4.4.3. E-gov: bedrijfswebsite en dossierbeheer	61
4.4.4. Nieuw besluit kampeerpremies	61
4.4.5. Een toeristisch handhavingsbeleid.....	62
4.4.6. Plattelandstoerisme ruimtelijk ontknellen	63
4.4.7. Rondetafel ‘Tewerkstelling in de toeristische sector’	65
5. Ten slotte	66

VOORAF

Lessen trekken. Engagement nemen.

Bijna dag op dag een jaar geleden legde ik mijn Beleidsnota Toerisme 2004-2009 ter bespreking voor in het Vlaams Parlement. In samenhang met het Vlaams regeerakkoord trok mijn Beleidsnota de krijtlijnen voor het toerismebeleid voor deze regeerperiode.

Deze eerste Beleidsbrief Toerisme werkt de in de Beleidsnota geformuleerde basisopties consequent verder uit, brengt kort verslag over het voorbije werkjaar én schetst vooral ook de concrete beleidsopties voor het komende jaar.

De concrete accentkeuze bij het uittekenen van het toerismebeleid past vanzelfsprekend binnen de algemene visie die ik reeds in mijn Beleidsnota heb geformuleerd en die bij wijze van inleiding - en als voortdurende leidraad - ook in deze Beleidsbrief wordt hernomen.

Het ligt voor de hand dat één jaar engagement als Vlaams minister van Toerisme ook toelaat enkele eerste ervaringen te formuleren. Ik geef hier mijn conclusies bij deze 'terugblik' uitdrukkelijk mee, omdat deze gedachten ook morgen met overtuiging de basis vormen van mijn beleid.

Wat leerde mij het voorbije jaar? Wat heb ik heel in het bijzonder onthouden uit de vele contacten en besprekingen met de collega's in de regering en het Vlaams Parlement, en met zovele partners van het toerismebedrijf?

1. Toerisme heeft natuurlijk een bijzonder sociaal-maatschappelijk belang. Voor de toerist/consument is toerisme een basis voor vlotte ontspanning, maar vooral ook voor ontplooiing. Reizen is ontmoeten, met open geest én open deuren. En ontmoeten is de basis van ons samen-leven.

Maar als minister van Toerisme beklemtoon ik ook uitdrukkelijk het economische belang van het toerisme. **Toerisme is vooral ook ondernemen.** Laat me duidelijk zijn: toerisme is economie, leidt tot tewerkstelling (ruim 5,6 % van de Vlaamse werknemers is tewerkgesteld in de toeristisch-recreatieve sector !), geeft een basis voor welvaart én dus ook voor welzijn. Dat toerisme tot de groeisectoren behoort, komt steeds meer naar voren. Dat, bijvoorbeeld, het Limburgplan van deze Vlaamse regering expliciet een hoofdstuk toebedeelt aan 'toerisme', is in deze treffend en meer dan symbolisch.

Wanneer we toerisme enten op een economisch draagvlak, dan moeten we ook gaan voor een stevig toeristisch rendement. De door ons geleide besteding van (schaarse) publieke middelen noopt hier toe. Deze analyse heeft een al even dwingende consequentie: ik wil me engageren voor een toerismebeleid dat werkt in de diepte, kiest voor middellange en lange termijn en inzet op duurzaamheid.

2. **Het maatschappelijk-politieke draagvlak voor toerisme is nog steeds te klein.** Er zijn hiervoor vele oorzaken. Wellicht cijferen we het belang van de toeristische sector nog te veel weg. Dit heeft te maken met imago en percepties. Maar ook met de vaak zeer diffuse vormen waarin toerisme acteert. Het speelveld is gekenmerkt door vele, vaak dispaaraat optredende spelers en een veelheid van (sub-)sectoren met eigen spelregels en gedragscodes.

We moeten deze handicap dringend keren. Toerisme moet een steviger stem laten horen ten aanzien van, bijvoorbeeld, het toerisme-flankerend beleid. Ik verwijs naar het debat over de ruimtelijke behoeften van het toerisme-bedrijf, naar diep en zeer rechtstreeks ingrijpende factoren zoals het mobiliteitsbeleid (hoe, bijvoorbeeld, verre markten aanboren zonder aanwezigheid van een rechtstreekse vliegverbinding met een landingsplaats in Zaventem?). Toerisme moet ook bewust allianties durven sluiten. Ik verwijs, bij prioriteit, naar belangrijke onderdelen van het cultuurbeleid.

Het door de regering vastgelegde bestedingspatroon van de meerjarenbegroting 2007-2009 laat ruimte voor een groeipatroon voor het toerismebeleid. Vanaf 2007 groeit het programma 'toerisme' jaarlijks met 2 miljoen euro. Ook hier: betekenisvol en meer dan symbolisch omdat het ons toelaat nog sterker te investeren in toerisme.

3. Ik heb het reeds aangehaald: het toeristisch bedrijf kent een veelheid van actoren. Dit dwingt tot samenwerking. Natuurlijk met respect voor ieders eigenheid en inbreng. **We moeten zonder twijfel nog meer energie stoppen in het tot stand brengen van partnerschappen.**

Wil het agentschap Toerisme Vlaanderen zich blijvend verankeren als referentieorganisatie voor en als centrale piloot bij de uitvoering van het Vlaams toerismebeleid, dan mogen de diverse partners van het toerismebedrijf zonder meer verwachten hierbij in een duidelijke en open structuur te kunnen samenwerken. Meer zelfs: het optreden van het agentschap moet, bovenop de structuur, vooral dagelijks getuigen van een doorleefde 'cultuur' van samenwerking.

4. **De beleving zal kwaliteitsvol zijn, of ze zal niet zijn.** De consument wikt en beschikt. Zo eenvoudig is het. Als overheid moeten we blijvend inzetten op het verder faciliteren van kwaliteitszorg en kwaliteitsverhoging. Het actieterrein is breed: het bezoekersonthaal, de sociale en fysieke toegankelijkheid, productinnovatie, duurzaamheid (in de brede betekenis van het woord), kwaliteit van het logiesverblijf, enz.

De steeds voortschrijdende internationalisering van het vakantiepatroon maakt toerisme tot een bijzonder concurrentieel veld. De competitie om de klant drijft op z'n minst op een goede prijs-kwaliteit-verhouding. Waarbij zovele ervaringen leren dat met name het kwaliteitsaspect (materieel en immaterieel) vooraan ligt bij elke afweging.

5. We moeten onze schroom laten varen en **de kwaliteitsbestemming Vlaanderen als sterk toeristisch merk durven uitdragen**. Zijn we door de macht van de gewoonte soms blind voor de rijke schakering van het eigen toeristische aanbod? Toeristisch Vlaanderen is een rijk fresco. Onze Vlaamse Kust, onze Kunststeden (waar ter wereld is er zo'n nabije 'dichtheid' van topproducten te vinden?) en onze groene regio's (met de typische warme vermenging van platteland en kleinstedelijke knooppunten) verdienen meer aandacht.

Natuurlijk speelt de vermarkting van het product hier een cruciale rol, maar - voorafgaand - moet vooral ook ingezet worden op de verdere samenstelling en groei van het product.

Het in breed overleg ontwikkelen van een toeristisch actieplan voor onze Vlaamse Kunststeden is hier, gezien de impact van dit macroproduct op het aantrekken van buitenlandse reizigers (uit bestaande, maar ook nieuwe en verre markten), zonder meer een prioriteit.

Het zal duidelijk zijn dat ik sterk geloof in de kansen van "bestemming Vlaanderen" als groeimarkt. Ik formuleerde het reeds in mijn Beleidsnota: "toerisme is als een vouwfol-der, het heeft vele luiken: toerisme is ontspanning, ontplooiing én ondernemen".

Dat er, gespiegeld tegen deze achtergrond, voor de Vlaamse overheid nog veel werk op de plank ligt, zal ik niet ontkennen. Integendeel. Ik roep op tot een gezamenlijk handen-uit-de-mouwen. En leg mijn Beleidsbrief Toerisme 2005-2006 dan ook vooral in die geest ter bespreking voor.

Geert Bourgeois
21 oktober 2005

1. Beleidsvisie

Welke zijn de strategische bouwstenen voor het Vlaamse beleidskader inzake toerisme voor de periode 2004-2009?

Eind oktober vorig jaar vatte ik mijn beleidsvisie als volgt samen:

' Het in de diepte maximaliseren van het toeristisch rendement, door Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart te zetten. Het toerismebeleid loopt in directe samenwerking met alle betrokken actoren en met volgehouden ruimte voor efficiënt en duurzaam toeristisch ondernemen. '

De detaillering van mijn beleidsvisie volgt vier afzonderlijke, maar toch noodzakelijk te integreren sporen.

1.1. Een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement

We willen het toeristisch rendement in de diepte en dus duurzaam maximaliseren. Dit betekent dat we het sociaal-economische en maatschappelijke belang van het toerisme met een efficiënte en doelgericht afgewogen inzet van de middelen wensen te versterken. We doen dit met respect voor de mens, inbegrepen zijn brede culturele en ruimtelijke leefomgeving.

Dit spoor zal voor ons de toetssteen vormen voor alle acties binnen het toerismebeleid. En dit overigens niet alleen voor de eigen initiatieven, maar ook voor acties die genomen worden door andere toeristische actoren, en zelfs door andere beleidsdomeinen met impact op toerisme. In onze afweging staan vier belangrijke componenten centraal: toegevoegde economische waarde, tewerkstelling, welzijn en duurzaamheid.

In plaats van in te zetten op vele, elkaar weliswaar vlot opvolgende losse projecten, willen we een toerismebeleid dat werkt in de diepte, voortdurend zoekt naar de mogelijke opbouw van synergieën, én een strategisch pad volgt voor de middellange en lange termijn.

1.2. Samenwerking met én voor alle toeristische actoren

De toeristische sector bestaat uit een veelheid van publieke (Toerisme Vlaanderen, de provincies, de steden,...) en private actoren (logies, kampeerterreinen, reisbureaus, attracties, ...), samen te vatten onder zowel de 'incoming-' (reizen van Vlamingen in eigen land én reizen van buitenlanders naar Vlaanderen) als 'outgoing'-activiteiten (reizen van Vlamingen naar het buitenland). We zullen er maar in slagen het toeristisch rendement te maximaliseren wanneer een hecht partnerschap tussen alle actoren kan worden gere-

aliseerd. Een gestroomlijnde samenwerking tussen alle partners, met respect en ruimte voor ieders eigenheid en eigen inbreng, is een conditio sine qua non. Samenwerking binnen de sector is één zaak; de sector moet ook naar buiten treden en in dialoog gaan met publieke en private actoren op andere, maar toch duidelijk toerisme-betrokken beleidsdomeinen.

1.3. Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten

We willen Vlaanderen verder ontwikkelen en profileren als een kwaliteitsbestemming. De toeristische bestemming Vlaanderen moet verder ontwikkeld en gepromoot worden als een kwaliteitsmerk. Vlaanderens' unieke troeven en belevingswaarden (densiteit van historische cultuurstedes, internationaal karakter, gastronomische kwaliteiten, ...) staan hierbij centraal en vormen een uitstekende oriëntatie voor het product- en marketingbeleid. Deze profilering wordt aanvullend versterkt door een bijzondere aandacht voor de kwaliteit van de toeristische ondersteuning, en dit zowel op het vlak van infrastructuur als op het vlak van de dienstverlening.

1.4. Regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen

Toerisme is een sterk gereguleerde sector. Het waarborgen van de bescherming van de consument, trajecten voor bevordering van de kwaliteit van het toeristisch bedrijf en verblijf, ... de vele - terecht genomen - initiatieven inzake regelgeving hebben als resultaat dat regelgeving al eens een drempel vormt voor een performante ontwikkeling van het toeristisch bedrijfsleven. We streven naar het optimaliseren van de doelmatigheid, de efficiëntie, de transparantie en de klantvriendelijkheid van het overheidsapparaat. Werken aan een daadwerkelijke administratieve vereenvoudiging, via aangepaste, kwalitatieve en beter gecoördineerde regelgeving, is voor ons een prioriteit. Dit samen met het bewust verminderen van de administratieve lasten, onder meer, door het uitbouwen van interactie via digitale weg (e-government).

2. Motie van het Vlaams Parlement

Na bespreking van mijn Beleidsnota in de bevoegde Commissie en, later, in de plenaire vergadering, gaf het Vlaams Parlement mij op 16 februari 2005 volgende opdracht mee (document 90 (2004-2005) – Nr. 5) :

" Het Vlaams parlement vraagt de Vlaamse regering:

1° bij de uittekening van haar toeristische beleid bijzondere aandacht te besteden aan de samenwerking van en de dialoog met alle betrokken toeristische actoren, zowel in de publieke sector als in de privé-sector;

2° wegens het meervoudige maatschappelijke belang van de toeristische activiteit, het toerisme en de recreatie blijvend te verankeren als volwaardig beleidsdomein, zodat ze - in een goed evenwicht - ten volle kunnen meebouwen aan de welvaart en het welzijn.

3° mogelijke drempels voor efficiënt toeristisch ondernemen weg te werken, bij uitstek op het terrein van de toeristische regelgeving, waar bij voorrang werk moet worden gemaakt van een verregaande administratieve vereenvoudiging en, daarmee gepaard gaand, ook van de realisatie van een rechtvaardig handhavingsbeleid;

4° voor de beleidsdomeinen die direct of indirect met het toerisme verbonden zijn, zoals ruimtelijke ordening, cultuur, natuur en milieu, mobiliteit en tewerkstelling, toe te zien op het voorwaardenscheppend kader voor een gunstige toeristische ontwikkeling,

5° blijvend zorg te dragen voor de uitvoering en monitoring van het decreet Toerisme voor Allen, dat vorm geeft aan vakantie en vakantiebeleving als grondrecht voor elke Vlaming;

6° de nodige coördinatie te verrichten en stimulerende initiatieven te nemen om, onder meer via het toerismebeleid, verder vorm te geven aan het Vlaams imagobeleid in het buitenland, waarbij Vlaanderen wordt geprofileerd als kwaliteitsbestemming.

7° bij de realisatie van het derde Kustactieplan te zorgen voor transparantie en objectivering bij de aanwending van de beschikbare middelen voor de verdere herpositionering van onze Vlaamse Kust, en vooral ook - opnieuw in breed overleg - met het oog op de versterking van het structurele en duurzame karakter van de inspanningen van de Vlaamse overheid;

8° het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Toerisme Vlaanderen verder uit te bouwen tot de referentieorganisatie voor het toerisme

in Vlaanderen, met betrokkenheid van alle toeristische actoren bij de verdere ontwikkeling tot een efficiënte en een productieve organisatie;

9° niet alleen verder invulling te geven aan de theorieopbouw rond duurzaam toerisme, maar vooral ook, in overleg met alle betrokkenen, snel stappen te zetten om de verworven kennis en ervaring ook in de praktijk te brengen;

10° de hoofdstad Brussel op te nemen als volwaardig onderdeel van het Vlaamse toeristische beleid om de internationale bekendheid van onze hoofdstad mee te gebruiken als hefboom van het Vlaamse toeristische product, waardoor, meer in het algemeen, de band tussen Brussel en Vlaanderen wordt versterkt.

11° bijzondere aandacht te besteden aan het gebruik van on line-toepassingen bij de ontsluiting van het toeristische product, aangezien e-toerisme , zeker op het niveau van de vraag naar en het ter beschikking stellen van de informatie, in volle opmars is.

3. Beleidsverklaring Vlaamse regering – september 2005

Bij de Algemene Beleidsverklaring van de Vlaamse regering legde de minister-president op 26 september 2005 in het Vlaams Parlement namens de Vlaamse regering sterk het accent op het versterken van de economische slagkracht van Vlaanderen.

De Vlaamse regering wil, als onderdeel van een actieplan met vijf duidelijk afgebakende domeinen, prioritair het ondernemerschap bevorderen en de bedrijfsinvesteringen stimuleren.

Binnen het korte bestek van de beleidsverklaring, mag met betrekking tot het toeristische beleid, worden gewezen op volgende passus:

“ De toeristische sector is een vaak onderschatte factor van werk en welvaart. Wij moeten het draagvlak voor het toerisme in Vlaanderen verbreden en verankeren. Wij zullen onder meer de troeven van onze Vlaamse kunststeden uitspelen en pro-actief optreden bij de verkenning van nieuwe markten. ”

4. Beleidsaccenten Toerisme 2005-2006

Op basis van de resultaten van een strategisch planningsproces formuleerde ik in mijn Beleidsnota een pakket van concrete projecten. Enerzijds om de strategische doelstellingen te onderbouwen; anderzijds om de voorwaarden, gesteld door een reeks kritische succesfactoren, in te vullen.

Mijn beleidsnota somde 16 strategische projecten op. Deze projecten vormen de basis voor het meerjarenplan voor het beleidsdomein Toerisme.

Voor de volledigheid geef ik deze projecten nog even in overzicht mee:

1. Verhogen van het toeristische rendement van de initiatieven inzake versterking van het imago van Vlaanderen in het buitenland.
2. Strategische planning 'toerisme' inbedden in een ruimere beleidsbenadering.
3. Operationaliseren van een efficiënte overlegstructuur binnen het toerismeveld.
4. Investeren in toeristische kenniscreatie en -verspreiding.
5. Versterkte toerisme-aanpak van Vlaanderen in Brussel.
6. Ontwikkelen en implementeren van een totaalvisie op toeristisch onthaal.
7. Uitwerken van een kader voor marktconforme productontwikkeling.
8. Ontwikkelen van een geïntegreerd kwaliteitslabel voor het toeristisch aanbod.
9. Verhogen van de fysieke toegankelijkheid van het toeristische aanbod.
10. Brede ontsluiting van het toeristische aanbod.
11. Toeristische omkadering van het meerjarenprogramma "Evenementen in Vlaanderen".
12. Uitvoeren en monitoren van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse regering en de vzw KMDA.
13. Ontwikkelen en operationaliseren van het derde Kustactieplan.
14. Administratieve lastenvermindering én een correct handhavingsbeleid.
15. Uitvoeren en monitoren van het decreet "Toerisme voor Allen".
16. Ondernemingsstimuli tot bij de toeristische ondernemers brengen.

Deze strategische projecten moeten hun uitwerking vinden in tal van operationele projecten én concrete actieplannen.

Wat hierna volgt is de concrete weergave van deze vertaalslag, met prioriteit voor het komende werkjaar van regering en parlement.

Omwille van het overzicht volgen we een indeling die gelijk loopt met de vier deelsporen die in de beleidsvisie werden ontwikkeld.

4.1.

Een beleid met dieptewerking in functie van een maximaal toeristisch rendement.

4.1.1. Een toeristisch actieplan voor onze Vlaamse Kunststeden

Brugge, Gent, Antwerpen, Mechelen, Leuven ... Brussel: het zijn de parels aan de Vlaamse toeristische kroon. Onze Vlaamse Kunststeden vormen overigens dé aantrekkingspool bij uitstek voor het vatten van een brede, internationale belangstelling. Gezien een aantal markt-tendensen hebben onze Kunststeden daarenboven volop het karakter van een groeiemarkt.

De afgelopen jaren investeerde de Vlaamse overheid terecht behoorlijk wat middelen in de fysieke productontwikkeling en de promotie van onze Vlaamse kust en van de groene regio's, om zo het toeristische product, maar vooral ook de binnenlandse markt-bewerking, nieuw leven in te blazen.

Maar ook de (toeristische) productontwikkeling in de Kunststeden en de internationale toeristische promotie van het kunststedenproduct zijn van wezenlijk belang. De economische hefboomfunctie van toeristische investeringen en dito bestedingen mag hier mee als verantwoording worden opgenomen. Méér buitenlandse toeristen betekent méér investeringen in de lokale stedelijke economie en méér werkgelegenheid, vaak vooral ook voor kortgeschoolden. Tegelijkertijd wordt het niveau van de algemene voorzieningen (diensten, openbaar vervoer, ...) in stand gehouden, zoniet versterkt. Een afgeleide beweging die ook de eigen, lokale bevolking duidelijk ten goede komt.

Met het geven van extra impulsen aan het kunststedentoeisme wil ik natuurlijk ook het algemene beeld van 'bestemming Vlaanderen' internationaal sterker op de kaart zetten. Er moet een oefening gemaakt worden om zowel het onderscheidend karakter van de Kunststeden te verhogen, als het gezamenlijk beeld ervan scherper én vooral ook aantrekkelijker te stellen.

Het marktvolume van de aankomsten en de overnachtingen in de Vlaamse Kunststeden is groot. De groei is hier zelfs wat sterker dan de ontwikkeling van de kust en van de groene regio's. De internationale groei van korte stedenvakanties biedt, samen met een goede basiskwaliteit van het actuele toeristische product (logies, cultuuraanbod, ...) een uitstekende uitgangspositie om meer toeristen naar Vlaanderen te halen. Maar ook al is de uitgangspositie van 'bestemming Vlaanderen' momenteel goed, toch wordt ze bedreigd door de groeiende concurrentie van andere steden, vooral in Europa maar ook elders.

Met de ontwikkeling van een toeristisch actieplan voor onze Vlaamse Kunststeden wil ik op middellange termijn meer slagkracht ontwikkelen. Als aanzet trek ik een drietal lijnen:

1. Inzake productontwikkeling

Natuurlijk moet dit actieplan complementair zijn met reeds bestaande toeristisch-strategische plannen en beleidsvisies. Natuurlijk zijn hier allereerst de lokale beleidsverantwoordelijken toerisme aan zet. Maar de inbreng vanuit het toerisme-flankerend beleid is bijzonder wezenlijk. Het toeristisch product wordt veelal pas product bij de consumptie ervan. Deze vaststelling onderstreept het belang van het stedenbeleid in zijn algemene benadering. Van onze historische kunststeden moeten vandaag ook "aantrekkelijke" steden worden gemaakt. Meteen is het belang geduid van inspanningen inzake, bijvoorbeeld, de verfraaiing van publieke ruimten, een goede toegankelijkheid, het culturele aanbod en een algemeen sterke dienstverlening.

2. Inzake de toeristische promotie

Het kunststedenactieplan zit fout wanneer het louter en alleen zou focussen op het promotionele aspect. Niettemin is de promotie er een zeer belangrijk onderdeel van. Individuele of collectieve labeling van het kunststedenproduct verdient nader onderzoek.

3. Inzake samenwerking

De ontwikkeling van een kunststedenactieplan moet natuurlijk in volgestrekte dialoog en synergie verlopen met de direct betrokken toeristische partners. In die zin had ik dit op 20 mei jl. al een goed contact met de burgemeesters en schepenen van toerisme. Deze vorm van overleg was nieuw, werd door alle partijen gesmaakt én wordt dit najaar verder gezet. Ondertussen loopt binnen Toerisme Vlaanderen ook op marketingniveau het overleg met de 'directeurs toerisme' verder.

Met het actieplan wil ik de samenwerking tussen alle belangrijke actoren bevorderen. Samenwerking wordt ook hier het leidmotief. Niet alleen voor de publieke partners onderling, maar ook voor het overleg tussen publieke en private actoren.

Nog dit najaar wordt een verkennende overlegronde afgerond, wordt een werkgroep samengesteld én het overleg met de betrokken partners opgestart. Het concrete plan zou tegen het najaar van 2006 afgerond moeten zijn. Concreet initiatief op het terrein volgt dan vanaf 2007.

4.1.2. Nieuwe marketingplannen voor binnen- en buitenland

De door Toerisme Vlaanderen gevolgde marketingstrategie is, zowel voor de binnen- als voor de buitenlandse markten, aan actualisering en herziening toe. De aanbesteding voor de externe begeleiding van het agentschap bij dit project is thans afgerond.

Het marketingplan 'binnenland' beoogt een evaluatie van de sinds 1998 gehanteerde strategie waarin "Vlaanderen Vakantieland" centraal staat. Vlaanderen Vakantieland is zonder twijfel een zeer sterk merk. Toch dwingen een aantal evoluties ons tot een open bevraging en weging van de efficiëntie en de effectiviteit van de ingezette middelen.

De vragen die voorliggen, zijn:

- Wat is de actuele concurrentiepositie van Vlaanderen op de binnenlandse markt?
- Welke merkstrategie moeten de verschillende partners in de promotie aanhouden?
- Hoe versterken we het imago van Vlaanderen als vakantiebestemming in eigen land?
- Kan het samenwerkingsverband dat sinds 1998 loopt een vervolg krijgen?
- Indien er een wijziging wordt aanbevolen, rond welke concepten moet er dan gewerkt worden?

Toerisme Vlaanderen en de vijf provinciale federaties voor toerisme coördineren de projectgroep. Het plan moet begin april 2006 zijn afgerond.

Het marketingplan 'buitenland' moet een antwoord geven op de toegenomen concurrentie van buitenlandse bestemmingen:

- Hoe positioneert Vlaanderen zich in de verschillende bestaande markten?
- Welke knelpunten moeten weggewerkt worden?
- Welke nieuwe markten of marktsegmenten kunnen we ontwikkelen en op welke manier?
- Wat is hierin de positie van de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen?
- Hoe vertaal je de buitenlandse werking in concrete structuren en strategische allianties?

Samenhangend met de opmaak van het marketingplan 'buitenland' komt er, met het oog op verdere optimalisatie, een evaluatie van de efficiëntie en de effectiviteit van de buitenlandkantoren van het agentschap.

Zowel de publieke als de private sector worden in het hele proces betrokken. Het marketingplan buitenland moet eind juni 2006 afgerond zijn.

Bij de opmaak van het marketingplan 'buitenland' moet tegelijkertijd ook aansluiting worden gezocht bij concrete acties voor de afstemming en coördinatie van een geïntegreerd *corporate* communicatiemodel voor alle internationale communicatie van de Vlaamse overheid. Na beslissing van de Vlaamse regering eind 2004, werd deze be-

trachting de voorbije maanden concreet vertaald door de oprichting van een gemengde werkgroep "corporate identiteit", met vertegenwoordigers van de kabinetten van de Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en van de minister-president, de administratie Buitenlands Beleid, de administratie Kanselarij en Voorlichting, VLAM, Export Vlaanderen, DIV en Toerisme Vlaanderen. Het ligt voor de hand dat ook de toeristische promotie aansluit bij de visuele identiteit voor Vlaanderen zoals ze straks in alle internationale communicatie van de Vlaamse overheid zal worden gevoerd (de implementatie van het logo en de nieuwe Vlaamse huisstijl is gepland voor 2006).

4.1.3. Actief verkennen van nieuwe en verre markten

Eind juni 2005 organiseerde Toerisme Vlaanderen op mijn vraag een Rondetafel met de toeristische sector over de buitenlandse markt(be)werking en, meer specifiek, over de te volgen aanpak bij het verkennen van nieuwe en verre markten.

Allereerste bedoeling van het initiatief was om vanuit de sector terugkoppeling te krijgen bij de door haar ervaren knelpunten in de buitenlandpromotie én een open bevraging te houden over de kansen voor en de rol van het agentschap bij het bewerken van nieuwe (verre) markten.

Vanuit dit perspectief werd de Rondetafel voorbereid door een bevraging van een veertigtal direct betrokkenen. Het ging om een brede staalkaart, waarbij zowel logies, transport, attracties, als intermediairen en incoming-verantwoordelijken waren betrokken.

De bevraging bracht een sterke eensgezindheid naar voren rond een aantal punten:

- de sector vraagt een sterkere benutting van de mogelijkheden van de internationale bekendheid en knooppuntfunctie van "Brussel" (stedenproduct, MICE, ...) en rekent op meer coördinatie tussen de betrokken overheden;
- er was een algemene oproep om de bereikbaarheid van 'bestemming Vlaanderen' te verhogen (bijvoorbeeld, rechtstreekse luchtverbindingen naar Zaventem, of, een directe aansluiting op het Franse TGV-net via Rijsel);
- men signaleerde weerkerende problemen in bepaalde landen (ambassades) bij het uitreiken van visa aan toeristen;
- men wees op het zwakke aanbod vanuit 'incoming'-organisaties in Vlaanderen om buitenlandse reisoperatoren een overtuigend verblijfvoorstel voor Vlaanderen te bieden;

- en, men drong aan op meer pro-actieve aandacht voor nieuwe markten en marktsegmenten.

Eindconclusies werden er niet getrokken. Daarvoor werd verwezen naar de opvolging binnen het agentschap, de geplande opmaak van een nieuw marketingplan 'buitenland' en mogelijks een nieuwe Rondetafel in het voorjaar van 2006.

Om op korte termijn tegemoet te komen aan een aantal van de aangereikte knelpunten, nam ik na de Rondetafel alvast volgende initiatieven:

- De samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en het nieuwe FIT-agentschap voor export- en investeringspromotie wordt opgevoerd. Het overleg met mijn collega bevoegd voor Buitenlandse Handel is gestart.
- Met betrekking tot de visa-problematiek was er overleg met mijn federale collega, bevoegd voor buitenlands beleid;
- Binnen het agentschap Toerisme Vlaanderen komt er nog dit najaar een cel die zich specifiek bezig houdt met de screening van nieuwe en verre markten;
- De opmaak van het nieuwe marketingplan 'buitenland' is gestart (zie boven). De resultaten van de Rondetafel zijn ingebracht in de voorbereiding en de toeristische sector wordt mee betrokken bij de opmaak ervan (onder meer via een klankbordgroep);
- Op mijn initiatief tekenden luchthavenexploitant BIAC en Toerisme Vlaanderen op 10 oktober een protocol voor structurele samenwerking én het opzetten van concrete gezamenlijke promotieactiviteiten. Hoofddoel van de samenwerking wordt het aanspreken van nieuwe verre markten, met prioriteit voor China. Eén van de prioriteiten van de samenwerking is de combinatie van de afzonderlijke gegevens waarover beide organisaties beschikken. Toerisme Vlaanderen en BIAC zullen ook samen potentiële luchtvaartmaatschappijen trachten warm te maken om Zaventem als landingsplaats te kiezen. De overeenkomst tussen BIAC en Toerisme Vlaanderen is afgesloten voor een eerste termijn van drie jaar. Vanuit de samenwerkingsafspraken wordt een voltijds personeelslid vrijgemaakt voor de ontwikkeling van de Chinese markt.
- Om met name de Chinese markt verder te benaderen plan ik in maart 2006, naar aanleiding van Busworld-Shangai, een werkbezoek aan China.

4.1.4. Evenementenbeleid structureren

Het 'aantrekken' van een buitenlands publiek naar Vlaanderen is een van de kernopdrachten van Toerisme Vlaanderen.

Een efficiënt middel hierbij is het uitspelen van topevenementen als toeristische troefkaart. Ze zijn voor de buitenlandse toerist een 'reason to go' en voor de buitenlandse media zeker ook een 'reason to write' en verbeteren bijgevolg het imago van de bestemming. Verwijzen we, bijvoorbeeld, naar de Magritte- (Brussel, 1998) en Van Dijkstra-tentoonstellingen (Antwerpen 1999), het Keizer Karel-jaar (Gent, 2000) en natuurlijk ook Brugge Culturele Hoofdstad (2002).

Het opzetten van, voornamelijk, culturele topevenementen is niet de kerntaak van toerisme. Met het oog op de latere vermarkting van het product is het wel van bijzonder belang om bij het opzetten van deze evenementen pro-actief en van meet af aan te letten op een volwaardige toeristische omkadering (onthaal, verblijfsarrangementen, promotie, ...) van het evenement.

Precies hier knelt nog vaak het schoentje. Daarom wil Toerisme Vlaanderen haar evenementenwerking diepgaand evalueren om zo een aantal knelpunten (zoals de planning en de financiering van evenementen, de taakverdeling tussen betrokken partners, enz, ...) structureel te verbeteren.

Centraal hierbij staan volgende doelstellingen:

- Het uitwerken van een geïntegreerd, sturend evenementenbeleid op Vlaams, interstedelijk en stedelijk niveau. Idealiter komt er ruimte voor een permanente, multilaterale overlegstructuur, die het overleg ordent op verschillende niveaus (interkabinettenwerkgroep, ambtelijke werkgroep, interstedelijk overleg, ...).
- Een ruim vooraf vastgelegde en breed gekende meerjarenprogrammatie voor evenementen is een absolute noodzaak. Dit kan enkel worden bereikt bij voortdurend actief overleg met de verschillende publieke en private actoren.
- Het performant definiëren van de selectiecriteria voor evenementen, waarbij het toeristische belang vraagt om een focus op de internationale uitstraling én een duidelijke relatie met de (geografische) toeristische ruimte waarin het evenement zich afspeelt.

Dat het beleidsdomein Toerisme hier raakt aan het beleidsdomein Cultuur is meer dan een vaststelling. Ook al pakt elk van de genoemde beleidsdomeinen vaak - en terecht - uit met een verwijzing naar de eigen uitgangspunten, motieven en opstellingen, het moet gezegd dat een betere afstemming is aangewezen - op zijn minst op het terrein van het evenementenbeleid (maar ook bijvoorbeeld inzake bezoekersonthaal, enz..

Ik neem me dan ook voor om hierover ten gronde te overleggen met mijn collega van Cultuur en waar mogelijk impulsen tot samenwerking te versterken.

Mede in dit kader moet worden vermeld dat de Vlaamse regering heeft beslist om de begrotingsallocatie "betoelaging voor organisatoren van evenementen", die thans haar plaats vindt onder het door de minister-president beheerde programma "Communicatie en Ontvangst", vanaf 2006 te transfereren naar het programma "Toerisme" en te laten beheren door de minister van Toerisme.

Dit najaar moet de beleidsinvulling terzake worden geformuleerd.

Dat de allereerste toets ligt op accenten van toeristisch belang en/of internationale uitstraling ligt voor de hand. Vanuit mijn zorg om bij voorkeur niet terecht te komen in een logisch voorspelbaar opbod van tal van losse projecten, wil ik bij voorrang de vraag formuleren of het gros van de hier beschikbare middelen niet kan worden aangewend voor het opstarten van een evenementenfonds waarbij, aansluitend, ook andere betrokken beleidsdomeinen (cultuur, economie, ...) een engagement nemen en hun aandeel in de financiering kunnen bijdragen.

Ondanks de budgettaire beperkingen kan op deze wijze - met een startinjectie vanuit genoemde begrotingsallocatie én verderop ook gedragen door de betrokken partners - misschien alsnog worden vorm gegeven aan een breed en op niveau Vlaanderen gedragen evenementenbeleid.

Eén voorbeeld van een project-in-ontwikkeling: "Tafelen in Vlaanderen".

Het betreft de ontwikkeling van een nieuw en internationaal belangrijk topevenement met de Vlaamse 'eet- en tafelcultuur' als centraal gegeven. Bedoeling is om een sterk (cultuur)toeristisch evenement in het voorjaar van 2008 te starten. De doelstellingen zijn zowel cultureel, gemeenschapsvormend, toeristisch, economisch als imagoversterkend. "Tafelen in Vlaanderen" moet een jaar lang de toeristisch-gastronomische troeven van Vlaanderen in de kijker plaatsen.

In lijn met mijn streven naar verdere synergie-opbouw nam Toerisme Vlaanderen de voorbije maanden contact met een pleiade van mogelijke betrokken partners. Een samenwerking met andere beleidsdomeinen en sectoren ligt voor de hand (cultuur, de voedingsindustrie, de horeca, de landbouw, de buitenlandse handel, enz...).

"Aan tafel" heeft maar zin wanneer het in de agenda van meerdere sectoren breed wordt ingepast en zo leidt tot een duidelijke en gezamenlijke win-win-situatie. Ik wil nog dit najaar een eerste formele aanzet tot definitieve uitwerking van het project kunnen geven, startend met een uitnodiging tot participatie aan mijn collega's van de Vlaamse regering.

4.1.5. Erfgoed inbedden in toeristisch totaalaanbod.

Het cultuur-historische erfgoed van onze steden en groene regio's (en ook een aantal belangrijke kustlocaties) biedt Vlaanderen een goede uitgangspositie om in het groeiende segment van het cultuurtoerisme, waarvan erfgoedtoerisme deel uitmaakt, een belangrijke rol te spelen.

Op een ogenblik dat bepaalde economische activiteiten naar het buitenland verhuizen en ook grote groepen toeristen de voorkeur geven aan verre en goedkope bestemmingen, moet Vlaanderen op de toeristische markt die troeven uitspelen die per definitie niet delokaliseerbaar zijn. We denken dan met name aan natuur- en cultuurtoerisme. Onze landschappen en ons cultureel erfgoed kunnen een aanzienlijk aantal toeristen boeien. Tot die groep van toeristen behoren onder meer heel wat Nederlanders. Voor de Noorderbuur kan een initiatief als een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse Museumkaart een extra aansporing zijn om ons erfgoed te komen bekijken.

Ons erfgoed verdient een duidelijke en vaste verankering in het geheel van het toeristische product. Toerisme Vlaanderen werkt al jarenlang samen met, onder meer, Open Monumentendag en Erfgoeddag, maar het is aangewezen dat ze haar samenwerking met de erfgoedpartners versterkt en verdiept.

Een volwaardige integratie van het erfgoedelement in het toeristische product is op dit moment vaak nog niet mogelijk omwille van knelpunten wat fysieke toegankelijkheid betreft (beperkte ontsluiting, het vaak private karakter van het erfgoed, ...).

Op mijn vraag werkt Toerisme Vlaanderen aan een visie op erfgoed binnen het Vlaamse cultuurtoerisme: welke mogelijkheden zijn er, wat is onze concurrentiepositie, wat zijn de noodzakelijke randvoorwaarden met betrekking tot productontwikkeling?

Cruciale vraag hierbij is of de diverse erfgoedactoren in Vlaanderen - bij de overheid en in het veld - toekomst zien in een toeristische vermarkting van erfgoed en of die actoren tot een gezamenlijke definitie kunnen komen van mogelijke kansen en bedreigingen.

Erfgoed en toerisme moeten elkaar versterken. Het erfgoed heeft er belang bij dat zoveel mogelijk mensen kennis maken met de inhoud van ons rijke patrimonium. Het toerisme heeft belang bij de economische effecten daarvan. Tegelijk echter moet het toeristische beleid er oog voor hebben dat wat geldt voor de natuur ook geldt voor het erfgoed: een toenemend aantal bezoekers kan een bedreiging vormen (bv. door overbetreding).

Nog voor het jaareinde wil Toerisme Vlaanderen het gesprek starten over de mogelijke symbiose tussen erfgoed en toerisme. Als blijkt dat er in dat verband behoefte bestaat om een permanente overlegstructuur op te zetten, zal het agentschap die in het leven roepen.

4.1.6. Méér Ruimte voor Toerisme en Recreatie

De vaststelling is even eerlijk als ontwapenend: bij de opmaak van het eerste Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen (1997) formuleerde de sector Toerisme en Recreatie onvoldoende eigen ruimtelijke eisen. Niemand zal of kan echter ontkennen dat "ruimte" van wezenlijk belang is voor zowel de toeristische beleving als voor het toeristische ondernemen (cf. uitbreidingsproblematiek van kampeerterreinen, bouw hotels, ...).

Vorig najaar reeds gaf ik Toerisme Vlaanderen een eerste opdracht om op het terrein van ruimtelijke ordening pro-actief en alert op te treden. Dit leidde tot het RuiTeR-project: een studie betreffende 'Ruimte voor Toerisme en Recreatie'.

Dit RuiTeR-project heeft de volgende doelstellingen:

- het bepalen van een onderbouwd ruimtelijke wensbeeld voor toerisme en recreatie;
- het inschatten en gebiedsgericht in kaart brengen van de toekomstige ruimtebehoefte voor toerisme en recreatie in Vlaanderen;
- het uitlijnen van het recreatief medegebruik;
- het formuleren van beleidsaanbevelingen voor ruimtelijke ordening op het vlak van toerisme en recreatie.

Toerisme Vlaanderen voert deze studie - die na een open oproep in juni 2005 werd gegund aan WES vzw - niet alleen uit ter voorbereiding van de opmaak van het nieuwe Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen 2020, maar ook om zijn eigen beleid inzake toerisme en recreatie in Vlaanderen beter te onderbouwen. Het is de bedoeling dat de sector 'toerisme' in de toekomst meer uitspraken zal kunnen doen over het te voeren beleid in recreatiezones, terwijl dit nu nog veelal wordt overgelaten aan ruimtelijke plannologen. Het RuiTeR-project wordt in het voorjaar van 2006 afgerond.

In eerste instantie wordt nagegaan of het ruimtelijke wensbeeld voor toerisme en recreatie voldoet en in tweede instantie welke beleidsaanbevelingen hieruit kunnen worden afgeleid. In dit kader is het mogelijk dat er nog bijkomende onderzoeken noodzakelijk zijn. De resultaten van het RuiTeR-rapport worden sowieso ook grondig getoetst met de betrokken toeristische sectoren (via de Stuurgroep van het Steunpunt Toerisme en Recreatie, STeR), zodat het ruimtelijke wensbeeld breed wordt gedragen én bij de opmaak van RSV II ook daadwerkelijk namens de sector op tafel kan worden gelegd. Hiermee wil ik tegelijk ook positief antwoorden op de vraag van mijn collega van Ruimtelijke Ordening die in zijn beleidsnota alle sectoren vroeg om de onderhandelingsgesprekken over het RSV 2020 op een grondige en wetenschappelijke manier voor te bereiden.

4.2.

Samenwerking met en voor alle toeristische actoren.

4.2.1. Het nieuwe Beleidsdomein BBIST

2006 zal voor de Vlaamse overheid een belangrijke mijlpaal worden. In uitvoering van het in 2000 onder de noemer 'Beter Bestuurlijk Beleid' (BBB) geformuleerde vernieuwingsproces, vervangen vanaf 1 januari 2006 immers 13 beleidsdomeinen de huidige structuren. Zij zullen een einde maken aan de opsplitsing tussen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse openbare instellingen en de Vlaamse wetenschappelijke instellingen. Elk beleidsdomein vormt een logisch samenhangend geheel dat ook voor de burger duidelijk en transparant is. Binnen ieder beleidsdomein worden een beleidsondersteunend departement en één of meerdere beleidsuitvoerende agentschappen opgericht.

Het beleidsveld toerisme wordt ondergebracht in het beleidsdomein buitenlands beleid, buitenlandse handel, internationale samenwerking en toerisme (BBIST). Conform de principes van Beter Bestuurlijk Beleid worden voor toerisme (net zoals voor de andere beleidsvelden) de taken verdeeld tussen het departement en het verzelfstandigd agentschap. Het departement ondersteunt de minister op het vlak van strategische planning, beleidsvoorbereiding, aansturing van de beleidsuitvoering en beleidsevaluatie. Toerisme Vlaanderen zorgt als intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid voor de beleidsuitvoering.

Binnen het departement BBIST wordt een cel Toerisme opgericht. Deze cel focust, conform het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid, haar werking op een dubbele kernopdracht, namelijk: enerzijds, het ontwikkelen, opvolgen en evalueren van het beleid, en anderzijds, het ondersteunen van de minister bij het aansturen, opvolgen en evalueren van de beleidsuitvoering die toevertrouwd wordt aan het agentschap. Voor de bestaffing van deze cel binnen het departement komt er een personeelsmigratie (3 VTE's) vanuit het agentschap Toerisme Vlaanderen.

De leidend ambtenaren van departement en agentschap overleggen met de minister over de grote beleidslijnen en de toekomstige uitdagingen in de beleidsraad. Dit forum geeft uitdrukking aan de nauwe relatie die tussen het ambtelijke en politieke niveau wordt nagestreefd.

In de loop van 2006 zal tussen de minister en het hoofd van het agentschap Toerisme Vlaanderen een beheersovereenkomst worden gesloten. Hierin worden afspraken vastgelegd over de doelstellingen die het agentschap moet bereiken en de operationele autonomie die het daarvoor krijgt. Een Raadgevend Comité (zie verder) geeft het hoofd van Toerisme Vlaanderen advies over de beleidsuitvoering.

Voor adviesverlening inzake strategische beleidsvraagstukken wordt een strategische adviesraad opgericht (zie verder). Dit orgaan zal advies verlenen aan de beleidsverantwoordelijken over de langetermijnopties en grote krachtlijnen van de verschillende beleidsvelden binnen het beleidsdomein. Ik engageer me om de eigen identiteit van het toeristische werkveld een eigen plaats te geven binnen de nieuwe strategische adviesraad van het beleidsdomein BBIST. Opties zoals het werken met een deeltkamer "toerisme" liggen ter bespreking voor.

Met deze nieuwe organisatiestructuur worden alle beleidsvelden die betrekking hebben op het internationale optreden van Vlaanderen onder één beleidsdomein gebracht. Hierdoor wordt de coherentie van het internationale optreden van Vlaanderen bevorderd. Bovendien zorgt het samenbrengen van het internationale beleid voor een kruisbestuiving tussen de beleidsvelden waardoor het mogelijk wordt Vlaanderen beter te positioneren in Europa en in de wereld. Voor het agentschap Toerisme Vlaanderen biedt de clustering binnen het nieuwe beleidsdomein BBIST zonder meer nieuwe en directe kansen op samenwerking met de beleidsvelden buitenlandse handel (met het Vlaams agentschap voor Internationaal Ondernemen) en internationale samenwerking (met het Vlaams agentschap voor Internationale Samenwerking).

4.2.2. Efficiënte overlegstructuren binnen het toerismeveld

Naast het geregelde ad hoc-overleg en de diverse praktische samenwerkingsverbanden van Toerisme Vlaanderen met publieke en private toeristische actoren, is het ook wenselijk om, vanuit het kader van Beter Bestuurlijk Beleid, het overleg binnen de sector structurele grond te geven.

Raadgevend Comité bij agentschap Toerisme Vlaanderen

Het decreet van 19 maart 2004 gaf de wettelijke basis voor de oprichting van Toerisme Vlaanderen als intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid. De inwerkingtreding ervan (vanaf 29 april 2004) leidde tot het verdwijnen van de toenmalige (binnen het VOI-statuut opererende) Raad van Bestuur en ook van de Vlaamse Raad voor het Toerisme.

Het genoemde oprichtingsdecreet bepaalde wel dat de Vlaamse regering een Raadgevend Comité diende samen te stellen, met bundeling van vertegenwoordigers van de onderscheiden deelsectoren binnen de domeinen waarin het agentschap werkzaam is.

Dit Raadgevend Comité heeft een adviserende bevoegdheid op een viertal, decretaal verankerde, domeinen: 1° - het verlenen van adviezen en het formuleren van voorstellen

ten aanzien van het hoofd van het agentschap en met betrekking tot de werking van het agentschap; 2° - het bijdragen tot de kwaliteit en de optimalisatie van de dienstverlening van het agentschap, meer bepaald door adviesverlening steunend op de expertise van de leden van het raadgevend comité; 3° - het waken over de kwaliteitsopvolging inzake de dienstverlening van het agentschap; 4° - het geven van feedback omtrent de werking van het agentschap en, daarbij aansluitend, van advies met het oog op de eventuele bijsturing van de werking van het agentschap.

Naast deze formele opdrachten is het vanzelfsprekend ook aangewezen deze vergadering te gebruiken als een forum en knooppunt om relevante informatie over en voor de toeristische sector uit te wisselen.

Bij Besluit van de Vlaamse regering van 22 juli 2005 werd het Raadgevend Comité samengesteld. Op 20 september 2005 heb ik het Raadgevend Comité officieel geïnstalleerd.

Het Raadgevend Comité telt 14 leden, volstrekt gelijk verdeeld tussen de publieke (vertegenwoordiging Vlaamse overheid, provinciale toeristische federaties, Vlaamse kunststeden en kustgemeenten) en de private toeristische actoren (met aanwezigheid van zowel de "incoming"- als de "outgoing"-sector). Het hoofd van het agentschap Toerisme Vlaanderen is van rechtswege voorzitter van het Comité.

Voor de volledigheid geef ik u de samenstelling: de hr. Wim Vanseveren, hoofd van het agentschap Toerisme Vlaanderen; mevr. Diane Verstraeten, directeur-generaal administratie Buitenlands Beleid; dhr. Paul Boerjan, afgevaardigd bestuurder Westtoer a.p.b.; dhr. Willy Orlandini, directeur Toerisme Limburg vzw; mevr. Annik Bogaert, directeur Toerisme Antwerpen; dhr. Erwin Van de Wiele, directeur Toerisme Gent; dhr. Peter Craeymeersch, directeur Toerisme Oostende vzw; dhr. Luc De Bauw, secretaris-generaal HoReCa-Vlaanderen en voorzitter Federatie van de Toeristische Industrie vzw; dhr. Tjil Waelpuut, voorzitter Hotels Regio Brugge vzw; dhr. Michel Vandendriessche, algemeen secretaris Vakantiegevoelens vzw; dhr. Enzo Farina, adjunct-directeur vzw Ontspanning en Vakantie; mevr. Kaat De Smet, coördinator Centrum voor Jeugtoerisme (CJT) vzw; mevr. Veerle De Boeck, secretaris-generaal Association of Belgian Tour Operators (ABTO) vzw; dhr. Luc Demuyne, voorzitter Vereniging Vlaamse Reisleidingsbureaus (VVR) vzw.

Strategische adviesraad Toerisme

Sinds het verdwijnen van de Vlaamse Raad voor het Toerisme trad de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) naar voor als strategische adviesraad voor het toerismebeleid. In het bijzonder was er contact met de SERV-sectorcommissie Toerisme, die tot op vandaag (via het sluiten van een protocol met de SERV-Raad) optreedt als strategische adviesraad voor toerisme.

Op mijn vraag bezorgde de Sectorcommissie Toerisme van de SERV mij het voorbije jaar twee beleidsadviezen, een advies Buitenlands beleid Toerisme (27 januari 2005) en een

advies Administratieve Vereenvoudiging voor de Toeristische Sector (31 maart 2005). Dit najaar verwacht ik nog een advies van de Sectorcommissie met aanbevelingen over de verdere ontwikkeling van het cultuurtoerisme in Vlaanderen.

De toewijzing van de strategische adviesfunctie aan de SERV moet, tegen het licht van de vorming van de nieuwe beleidsdomeinen, opnieuw worden geëvalueerd. Zoals hiervoor vermeld werd, behoort toerisme straks tot het domein 'buitenlands beleid, buitenlandse handel, internationale samenwerking en toerisme'. Binnen dit nieuwe beleidsdomein moet ook een nieuwe strategische adviesraad worden gevormd. De sectorcommissie Toerisme binnen de SERV zal wel blijven bestaan als overlegplatform en adviesorgaan van de sociale partners van de toeristische sector.

Van Technische Comités naar Adviescomités

Hoewel het IVA-decreet van 19 maart 2004 bepaalde dat de Technische Comités (logiesverstrekkende bedrijven, openluchtrecreatieve verblijven en reisbureaus) werden afgeschaft, werd bij Besluit van de Vlaamse regering (26 maart 2004) de opheffing van de Technische Comités verdaagd.

Omwille van het belang van de communicatie met de sector, maar ook vanuit de vaststelling dat de sector op die manier te allen tijde ook haar know-how kan inbrengen, wordt in de op stapel staande ontwerpdecreten logies en reisbureaus in de oprichting van "adviescomités" voorzien. Over de samenstelling van deze comités is nog overleg nodig met de betrokken (sub-)sectoren. Hetzelfde geldt voor het aannemen van een deontologische code bij dossierbehandeling.

Structuur voor geregeld overleg

Naast de hier reeds genoemde formele overleg- en adviesorganen, wil ik, samen met het agentschap Toerisme Vlaanderen, op een gestructureerde wijze contact houden met de belangrijkste actoren uit het veld.

Ik vermeldde al het politieke overleg met de burgemeesters en schepenen van toerisme van onze Vlaamse Kunststeden. Dit voorjaar startte ik ook het structurele overleg met de vijf Bestendig Afgevaardigden voor Toerisme. Mede in dit kader bracht ik het voorbije jaar een formeel werkbezoek aan de provincies West-Vlaanderen, Antwerpen en Vlaams-Brabant. Een officieel werkcontact met de toerismeverantwoordelijken van de provincies Oost-Vlaanderen en Limburg staat nog op de agenda.

Naast dit politieke overleg engageert Toerisme Vlaanderen zich tot geregeld overleg met de directies van zowel de provinciale toeristische diensten als van de kunststeden.

De Federatie van de Toeristische Industrie (FTI vzw) is de belangrijkste groepering van professionele privé-organisaties uit de toeristische sector. Toerisme Vlaanderen engageert zich ook hier tot geregeld contact en overleg.

4.2.3. Sluiten van samenwerkingsakkoorden met de provincies

Mijn beleidsnota Toerisme 2004-2009 benadrukte al de meerwaarde van een goede samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en de vijf Vlaamse provincies. Ik formuleerde er het voorstel dat Toerisme Vlaanderen en de provinciale toeristische federaties op korte termijn de piste van het sluiten van eigen samenwerkingsovereenkomsten zouden verkennen. Een oefening die moet toelaten op structurele wijze wederzijdse afspraken te maken over een breed scala van thema's en trajecten.

In de loop van 2005 is er intensief overleg geweest tussen Toerisme Vlaanderen en de vijf provinciale toeristische diensten (Toerisme Provincie Antwerpen, Toerisme Vlaams-Brabant, Toerisme Limburg, Toerisme Oost-Vlaanderen en Westtoer). Als resultaat van dit overleg is er een ontwerp-overeenkomst opgesteld die naar alle verwachting nog dit jaar door de verschillende partijen zal bekrachtigd worden.

Deze overeenkomst voorziet in samenwerkingsafspraken op volgende terreinen:

- productontwikkeling en investeringen (overleg met betrekking tot toeristisch-recreatieve projecten, strategische planning, regiowerking, onderhoud van routes en toeristisch-recreatieve infrastructuur, tewerkstelling in de toeristisch-recreatieve sector, ...);
- communicatie (meer bepaald met betrekking tot de 'productdatabank');
- marketing (afspraken met betrekking tot de nieuwe marketingplannen binnen- en buitenland, pers en trade, ...);
- planning en onderzoek (bepalen van synergieën bij marktonderzoek en dataverzameling, ruimtelijke ordening, toeristische vorming, ...).

De overeenkomst omvat de periode van 1 januari 2006 tot en met 31 december 2006. Met instemming van alle ondertekenende partijen kan de looptijd van deze overeenkomst met maximaal 1 jaar verlengd worden. Vanaf 1 september 2006 worden de voorbereidingen voor de opmaak van een samenwerkingsovereenkomst voor 2007 en 2008 gestart. Twee maal per jaar zal Toerisme Vlaanderen een overleg organiseren met de vijf provinciale diensten Toerisme om de opvolging van deze samenwerkingsovereenkomst te evalueren.

4.2.4. Toeristische kenniscreatie en -verspreiding

Steunpunt Toerisme en Recreatie (STeR)

Het beleidsondersteunend Steunpunt Toerisme en Recreatie heeft zich het voorbije jaar verder toegelegd op de uitbouw van een Vlaams toeristisch datasysteem dat beter afgestemd is op promotie- en marketingdoeleinden. Twee voorbeelden hiervan zijn de attractiebarometer (die gegevens verzamelt rond maandelijkse bezoekersaantallen van toeristische attracties) en de hotelbarometer (een informatiesysteem dat de prestatiegegevens van de Vlaamse hotels verzamelt, verwerkt en ter beschikking stelt van hoteluitbaters, de sector en de overheid). Met de kampeersector loopt overleg voor de introductie van een campingbarometer; een gelijkaardig overleg loopt met de sector van de vakantiewoningen.

Een algemene barometer van het toerisme - zeg maar: een toerisme-index - is in Vlaanderen niet beschikbaar. Hierdoor is het beleidsmatig moeilijk om snel te reageren op bepaalde evoluties. De haalbaarheid van dergelijke toerisme-index voor Vlaanderen wordt in de loop van volgend jaar onderzocht (welke indicatoren zijn nuttig en bruikbaar; hoe deze gegevens het best verzamelen; wat is het nodige budget, ...?).

Alle Vlaamse steunpunten voor beleidsrelevant onderzoek worden in 2006 geëvalueerd. Tegelijk werd eind september jl. door mijn collega van Wetenschapsbeleid de vraag voorgelegd om thema's voor te stellen voor een tweede 'periode' van de beleidsondersteunende steunpunten. Als Vlaams minister van Toerisme heb ik een nieuw voorstel van invulling van de taakopdracht voor een Steunpunt Toerisme en Recreatie geformuleerd.

Toerisme Satellietrekeningen

Het is belangrijk om de economische betekenis van het toerisme in kaart te brengen. De invoering van toerisme satellietrekeningen zal hierop een antwoord kunnen bieden.

De toerisme satellietrekeningen bieden een methodologisch kader om de impact en het economische belang van de sector te meten. Deze methode is goedgekeurd door de Verenigde Naties. De Europese Commissie moedigt bovendien de lidstaten aan om deze methode toe te passen. De betrouwbaarheid van de resultaten verkregen via een toerisme satellietrekening is veel hoger dan het huidige cijfermateriaal. Bovendien zijn deze resultaten coherent met de Nationale Rekeningen. Als de methode consequent toegepast wordt, is ook een vergelijking in tijd en tussen verschillende landen mogelijk.

Samen met mijn collegae toerismeministers van de andere gemeenschappen werkte ik een project uit om toerisme-satellietrekeningen voor de regio's op te stellen. Dit project wordt gestart vanuit een ruim partnerschap, om zo een beroep te kunnen doen op de kennis en de ervaring van alle actoren. Bovendien zijn een aantal basisgegevens beschikbaar bij federale instanties. Dit gezamenlijke project biedt ook een antwoord op de oproep van de Europese Commissie voor voorstellen die eventueel kunnen genieten van een co-financiering.

De implementatie van een toerisme satellietrekening voor Vlaanderen zal eind 2005 starten. De eerste resultaten worden eind 2006 verwacht. De uitvoerende technische partner voor dit werk in Vlaanderen is het Steunpunt Toerisme en Recreatie.

Kwalitatief onderzoek in Duitsland, Frankrijk en Verenigd Koninkrijk

In 2005 deed Toerisme Vlaanderen, in samenwerking met Guidea (het Kenniscentrum voor Toerisme en Horeca), een onderzoek naar de basismotivaties voor binnenlandse vakanties en naar de houding van landgenoten ten opzichte van Vlaanderen als vakantiebestemming. Het onderzoek was zowel kwalitatief als kwantitatief. De resultaten van het onderzoek, in juni 2005 aan de sector voorgesteld, worden gebruikt om de communicatiestrategie van Toerisme Vlaanderen op de binnenlandse markt mee te bepalen.

Een gelijksoortig onderzoek loopt nu ook op de Nederlandse markt. De resultaten hiervan worden in november 2005 verwacht. Het is de bedoeling om een aanbesteding uit te schrijven om het onderzoek ook in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland uit te voeren. Deze onderzoeksresultaten zouden in april 2006 moeten beschikbaar zijn.

NIS-problematiek

Het opstellen van toerisme-statistieken is vandaag nog steeds voor een groot deel de verantwoordelijkheid van het federale niveau. De doorstroming van deze gegevens naar Vlaanderen gebeurt moeizaam. De trage doorstroming van informatie is ronduit hinderlijk bij het uitwerken van een realistisch en onderbouwd beleid.

In zijn zoektocht naar een betere gegevensinwinning onderzoekt Toerisme Vlaanderen daarom de mogelijkheid om, bijvoorbeeld, een logiesvergunning afhankelijk te maken van het tijdig door de vergunninghouder bezorgen van de NIS-cijfers. Deze mogelijkheid zou opgenomen kunnen worden in het op stapel zijnde 'Koepeldecreet' dat de logiesvergunning moet actualiseren.

Het is en blijft de taak van het federale niveau om de statistieken (zeker bij modellen van 100 % bevraging) te verzamelen. Recent overleg van Toerisme Vlaanderen met het NIS leverde een perspectief op een sterker uitgelijnde samenwerking, waarbij Toerisme Vlaanderen mits het in acht nemen van een aantal voorwaarden (onder meer het beschermen van het statistisch geheim) door het NIS zou kunnen worden erkend als bevoorrecht partner. Dit moet Toerisme Vlaanderen de gelegenheid bieden ook zelf rechtstreeks te werken op de NIS-basisdata.

4.2.5. Concrete initiatieven van samenwerking

Flanders Connection (december 2005)

Toerisme Vlaanderen heeft een ruim onderzoek (voorjaar 2004-voorjaar 2005) gedaan naar de MICE-sector (MICE = Meetings/vergaderingen, Incentives/motivatiereizen, Conventions/congressen, Exhibitions/beurzen). Het doel van dit onderzoek was de economische doorlichting van het gehele MICE-toerisme en de verzameling van marketing-informatie voor de meeting- en conferentie-segmenten.

Omdat het MICE-toerisme in Vlaanderen een belangrijk gegeven is, is het belangrijk de resultaten van dit onderzoek niet enkel intern te gebruiken, maar aan de sector te communiceren. Daarom worden de resultaten voorgesteld op Flanders Connection, een studiedag (13 december 2005) georganiseerd door Toerisme Vlaanderen waarop de buitenlandkantoren van het agentschap hun actieplannen aan de sector voorstellen.

Naast de verschillende voorstellingen zijn er op Flanders Connection ook seminaries over actuele thema's in de reisindustrie.

Flanders Travel forum - MICE forum (februari 2006)

In februari 2005 organiseerde Toerisme Vlaanderen in Brussel voor de eerste maal het Flanders Travel Forum. Deze nieuwe formule tracht een antwoord te bieden op het tennende succes van een aantal grote internationale vakbeurzen.

Flanders Travel Forum is een inkoopbeurs waarop buitenlandse partners Vlaamse toeristische producten, zoals logies, transport en diensten, kunnen inkopen. Voor en na deze workshop worden studiereizen georganiseerd om de buitenlandse sector met het Vlaamse aanbod vertrouwd te maken.

Toerisme Vlaanderen zorgt voor de organisatie van het geheel, voor het overzicht over de Vlaamse toeristische producten en voor de buitenlandse contacten. Deze contacten worden door de buitenlandkantoren van Toerisme Vlaanderen verzameld.

Cruciaal voor het succes van de beurs is de samenwerking met de lokale aanbieders. In 2005 waren een twintigtal hotelgroepen, SNBA, Virgin Express en de lokale diensten voor toerisme aanwezig. Zij leverden allemaal ook een financiële bijdrage. In totaal bezocht een zeshonderdtal inkopers uit 23 landen het Forum.

Omwille van het succes van het Flanders Travel Forum wordt in 2006 een nieuwe editie georganiseerd. De beurs vindt opnieuw in Brussel plaats. In juni 2006 komt er ook een aparte editie voor de MICE-industrie.

4.2.6. Verhoogde aandacht voor Brussel

De bekendheid van onze hoofdstad Brussel, als Europees en internationaal zakencentrum, congresmarkt en toeristische aantrekkingspool, kan een hefboom worden bij de promotie van Vlaanderen als toeristische bestemming. Het is een strategische keuze om Brussel uit te spelen als toegangspoort voor de bestemming Vlaanderen en de bekendheid van Brussel te gebruiken om het Vlaamse toeristische product in de kijker te plaatsen.

De cijfers liegen er niet om: Brussel is goed voor meer dan een vijfde van het totaal aantal overnachtingen in Vlaanderen met Brussel. Als het enkel over buitenlandse toeristen gaat, neemt Brussel zelfs een derde van de overnachtingen voor zijn rekening.

Toerisme Vlaanderen onderneemt al heel wat acties in Brussel, maar een betere bundeling en structurering van die acties kan de impact nog sterk verhogen. Het doel is om Brussel als een volwaardige component op te nemen in de promotie van het Vlaamse toerisme. Zo komt het promoten van de toeristische troeven van Brussel ook het Vlaamse toeristische totaalproduct ten goede.

Het is mijn uitdrukkelijke vraag dat Toerisme Vlaanderen een voortrekkersrol speelt in het uitwerken van een Vlaamse strategie 'Toerisme in Brussel'.

Volgende inhoudelijke pijlers nemen hierbij een belangrijke plaats in :

- het identificeren van de knelpunten en opportuniteiten voor Toerisme Vlaanderen inzake toerisme in Brussel;
- het bepalen van de strategische doelstellingen voor Toerisme Vlaanderen inzake toerisme in Brussel;
- het ontwikkelen van een actieplan voor Toerisme Vlaanderen inzake toerisme in Brussel.

Voor de zomer van volgend jaar moet deze Vlaamse strategie in een eerste ontwerpversie zijn uitgetekend en zo als basis dienen voor verdere gesprekken met de partners in Brussel. We denken hierbij op de allereerste plaats aan de Vlaamse antennes in Brussel (Vlaamse Gemeenschapscommissie) en mijn collega bevoegd voor Brussel.

Ook de relatie en samenwerking met Brussel Internationaal - Toerisme & Congres (BITC) moet worden geëvalueerd. Opties waarbij Brussel enkel en alleen kan figureren in een gewestelijk-hoofdstedelijke, en bovendien exclusief Franstalige aanpak, wil ik nadrukkelijk afwijzen.

4.2.7. Nieuwe impulsen inzake eigen toeristisch tewerkstellingsbeleid

Het Besluit van de Vlaamse regering van 4 juni 2004 betreffende de toekenning van subsidies aan toeristische verenigingen voor de tewerkstelling van personeelsleden, zorgde voor de regularisatie van de ex-DAC werknemers in de toeristische sector.

Het Besluit werd op 19 augustus 2004 gepubliceerd in het Staatsblad en trad reeds op 29 augustus 2004 in werking. Vanaf die datum werd de tewerkstelling binnen het DAC-tewerkstellingsproject omgezet naar een gewone tewerkstelling binnen de betrokken vereniging/organisatie en rechtstreeks gesubsidieerd door Toerisme Vlaanderen.

De ervaring van het voorbije jaar leert dat het genoemde besluit zeker een stevige evaluatie en bijsturing verdient. Niet alleen is de te volgen administratieve procedure zeer arbeidsintensief en is een vereenvoudiging ervan aangewezen. Er zijn ook onduidelijkheden over de interpretatie (o.m. inzake de uitbetalingsregeling). Bovendien zijn de beslissingscriteria onvolledig geformuleerd.

Ik wil deze tewerkstellingsprojecten heroriënteren naar een nieuw beleid, dat sluitend past in volwaardige en duidelijk toerisme-gerelateerde tewerkstelling. De financiering door de Vlaamse overheid mag en kan zich in zijn effecten niet beperken tot het louter 'bevorderen' van de tewerkstelling, maar moet ook oog hebben voor het bereikte resultaat. Dit resultaat mag niet leiden tot oneerlijke loonlastconcurrentie met gelijkaardige, exclusief privaat gefinancierde initiatieven. Het moet idealiter het particuliere projectniveau vlot overschrijden en zorgen voor een brede spin-off van algemeen nut. Om deze rendementsbewaking te verzekeren verdient het wellicht aanbeveling dat Toerisme Vlaanderen, dossier per dossier, een samenwerkingsovereenkomst met de gesubsidieerde werkgever sluit.

Daarenboven moeten we vaststellen dat er, naast het thans geregulariseerde ex-DAC-circuit, ook andere tewerkstellingsprogramma's met toeristische impact lopen. Ik verwijs naar de GESCO-tewerkstelling en naar de tewerkstellingsprojecten in de zgn. Buurt- en Nabijheidsdiensten.

Herhaaldelijk moet ik vaststellen dat coördinatie inzake toewijzing van projecten, maar ook betreffende de thematische profilering van projecten, totaal zoek is. Ik plan hieromtrent op korte termijn overleg met mijn collegae bevoegd voor Tewerkstelling en voor Sociale Economie.

Meer in het algemeen wil ik ook een antwoord formuleren op de vraag van de provinciale toeristische federaties om in overleg met hen een actieplan tot optimalisering van de inzet van de gesubsidieerde tewerkstelling in de toeristische sector uit te werken.

4.2.8. Erkenning van toeristische samenwerkingsverbanden

Het decreet van 6 juli 2001 betreffende de intergemeentelijke samenwerking roept nog steeds het debat op over de situering en het optreden van toeristische samenwerkingsverbanden tussen steden/gemeenten, het provinciale niveau en/of de private actoren.

De betrokken actoren vragen terecht om duidelijkheid inzake de rechtszekerheid bij de door hen benutte structuur van samenwerking en overleg.

De werking van de regionale en provinciale toeristische samenwerkingsverbanden tussen gemeenten, al dan niet met participatie van de provincies en/of de private sector wordt verhinderd door het decreet op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Men moet vaststellen dat dit decreet voorbijgaat aan de specifieke noden (zowel financieel als op beheersvlak) van samenwerkingsverbanden in de toeristische sector, de besluiten van het kerntakendebat inzake toerisme en recreatie negeert en evenmin rekening houdt met de op het terrein zeer vaak bepalende rol van de provincies.

Mede op vraag van de provinciale toeristische federaties vroeg ik dit voorjaar aan een technische werkgroep, met vertegenwoordigers van Toerisme Vlaanderen, de provinciale toeristische federaties, de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), een probleemoplossend voorstel te formuleren.

Eerste conclusie van deze werkgroep: er is nood aan een specifiek voor de toeristische sector ontwikkeld "uitzonderingsdecreet", dat rekening houdt met enerzijds de noodzakelijke elementen van een beter bestuurlijk beleid, maar anderzijds evenzeer met de specifieke kenmerken van de toeristische sector.

Dit najaar finaliseert de technische werkgroep haar werkzaamheden met een voorstel van ontwerp van decreet betreffende erkende toeristische samenwerkingsverbanden. Centrale invalshoek in de voorliggende werkteksten is de stelling dat Toerisme Vlaanderen kan overgaan tot de erkenning van de toeristische samenwerkingsverbanden die opgericht zijn door een of meer provincies en/of steden en gemeenten en/of hun toeristische organisaties en eventuele rechts- en natuurlijke personen die de doelstellingen van het samenwerkingsverband onderschrijven.

Al naargelang de samenstelling van het toeristisch samenwerkingsverband, maakt het voorstel dat de werkgroep tussentijds formuleerde een onderscheid tussen de volgende vier vormen:

1. Gemeentelijk Toeristisch Samenwerkingsverband: een toeristisch samenwerkingsverband bestaande uit één gemeente en/of haar toeristische organisatie en één of meerdere privé-partners en eventueel de provincie waartoe de gemeente behoort of de toeristische organisatie van deze provincie.

2. Intergemeentelijk Toeristisch Samenwerkingsverband: georganiseerd volgens de principes van het decreet van 6 juli 2001 betreffende de intergemeentelijke samenwerking.
3. Regionaal Toeristisch Samenwerkingsverband: een toeristisch samenwerkingsverband bestaande uit twee of meer gemeenten of hun toeristische organisaties en/of één of meer provincies of hun toeristische organisaties, eventueel aangevuld met één of meer privé-partners. Belangrijk hierbij is dat de bijdrage bedoeld in artikel 2, 8° van de wet van 27 juni 1921 jaarlijks verschuldigd is en het statutair vastgelegde maximumbedrag van minstens één van de niet-gemeentelijke leden meer dan 20% van het totale maximumbedrag bedraagt.
4. Provinciaal Toeristisch Samenwerkingsverband: een toeristisch samenwerkingsverband waarvan het werkingsgebied zich uitstrekt over het volledige grondgebied van de betrokken provincie en bestaande uit één provincie en eventueel één of meerdere gemeenten en/of hun toeristische organisaties en/of eventueel één of meerdere privé-partners.

Zodra de technische werkgroep haar werkzaamheden afrondt, plan ik verder overleg met mijn collega van Binnenlands Bestuur, mede in functie van de door hem geplande evaluatie en/of wijziging van het decreet Intergemeentelijke Samenwerking.

4.2.9. Investeringsbeleid voor productontwikkeling en -innovatie

Het Besluit van de Vlaamse regering van 2 april 2004 voorziet in de ondersteuning van strategische plannen en van toeristisch-recreatieve projecten.

Strategische planning is een sleutelfactor voor de ontwikkeling van toerisme en recreatie in onze steden en in onze Vlaamse regio's. Op basis van benchmarking en sterke/zwakte-analyses leidt het strategisch plan tot het vastleggen van concrete beleidsconcepten. Een strategisch plan biedt nog meer voordelen: het verbreedt het draagvlak voor de toeristische ontwikkeling in het algemeen en voor concrete initiatieven in het bijzonder, het concentreert de middelen zodat versnippering wordt vermeden, het verhoogt de efficiëntie bij de realisatie van de plannen, en het vertolkt een toeristische visie in relatie tot andere beleidsdomeinen.

De oproep 2005 gaf prioriteit aan het betoelagen van strategische planningsprocessen in onze 6 kunststeden en in de 16 Vlaamse toeristische regio's.

Het werken met strategische plannen laat ook toe om bij de concrete vertaling naar investeringsprojecten, deze projecten correct te toetsen. Het hier genoemde Besluit

van de Vlaamse regering laat Toerisme Vlaanderen toe om projecten ter bevordering van het toeristische en/of recreatief aanbod financieel te ondersteunen. Toerisme Vlaanderen voorziet in een maximale financiële steun van 60 % van de kosten die in aanmerking komen voor betoelaging, en dit binnen de perken van de begrotingskredieten. Toerisme Vlaanderen kan ook een maximaal plafond bepalen van het subsidiebedrag. Dit plafondbedrag zal afhankelijk zijn van het aantal subsidieaanvragen. De gecumuleerde steun van Europa en Vlaanderen voor dezelfde posten mag niet meer dan 85 % zijn. Er is een eigen inbreng vereist van minimaal 15 %.

Via het Besluit op de toeristisch-recreatieve projecten en strategische plannen tracht Toerisme Vlaanderen het primaire aanbod (investeringen in het toeristisch-recreatief aanbod met uitzondering van logies) te ondersteunen. Bij innovatieve projecten kan dit eventueel ook voor logies.

Ook al definieert het Besluit van 2 april 2004 duidelijk een aantal vormen van toeristisch-recreatieve projecten, zeker bij de oproep 2005 legde Toerisme Vlaanderen het accent op de toeristische infrastructuur. Promotie, onderzoek, studie en vorming kunnen enkel ondersteund worden indien deze acties rechtstreeks verbonden zijn aan een toeristisch-recreatief infrastructuurproject. De organisatie van evenementen wordt niet opgenomen.

Toeristisch-recreatieve projecten moeten aansluiten bij de doelstellingen van een erkend strategisch plan. Sluit het project niet aan bij de doelstellingen van dit strategisch plan, dan moet dit worden gemotiveerd. Anderzijds moeten ze ook aansluiten bij de productlijnen die Toerisme Vlaanderen naar voor schuift: fietsen, wandelen, water-toerisme en -recreatie, gezondheid en wellness, cultuurtoerisme, en in het bijzonder erfgoed en toerisme, en plattelandstoerisme.

Op de oproep 2005 ontving Toerisme Vlaanderen maar liefst 108 subsidieaanvragen (in 2004, met impuls van het pas gewijzigde besluit, liepen 93 aanvragen binnen). Voor 2005 is er voor dit soort investeringen een totaalbudget van 6,5 miljoen euro.

Zonder twijfel leidt het betoelagingsmechanisme tot het kwantitatief en kwalitatief versterken van vele lokale en/of regionale investeringsplannen. Het toeristische totaalproduct krijgt zo een fors kwalitatiever karakter.

Toch dient de vraag gesteld of het Besluit van 2 april 2004 niet een nadere precisering verdient, inbegrepen de omschakeling naar een decretaal kader. Het Besluit inzake toeristisch-recreatieve productontwikkeling kent straks, in 2006, zijn tweede werkingsjaar. Dat moet toelaten de evaluatie ten gronde met kennis van zaken te maken en ook de oriëntatie van de investeringen voor de toekomst te bepalen.

4.3.

Vlaanderen als kwaliteitsbestemming op de kaart zetten.

4.3.1. Vernieuwing van het toeristische onthaal

Het toeristische onthaal is een belangrijk aandachtspunt in de toeristische sector. Vaak is het via deze weg dat een (buitenlandse) bezoeker voor het eerst in aanraking komt met zijn vakantiebestemming: via een toeristisch infokantoor, via een website, via een callcenter... Even vaak is het die eerste indruk die bepalend is voor het verdere verloop van zijn vakantie en zelfs voor de algemene perceptie over de bestemming.

Het toeristische onthaal is vandaag niet slecht georganiseerd in Vlaanderen, niet in het minst in vergelijking met de buitenlandse situatie. Toch wens ik de huidige situatie aan een grondige evaluatie te onderwerpen. De bestaande richtlijnen vanuit Toerisme Vlaanderen inzake de infokantoren zijn verouderd (de classificatiecriteria dateren van de jaren '90), er is een evolutie in informatiekanaalen merkbaar, het pilootproject In&Uit moet definitief ingepast worden ...

Kortom: een goed toeristisch onthaal - een basisvoorwaarde voor een kwaliteitsvol toerisme - dwingt tot een vernieuw(en)de strategie.

Dit jaar startte Toerisme Vlaanderen een bijzondere werkgroep "toeristisch onthaal" die in haar opdracht meteen drie hoofddoelstellingen formuleerde:

1. (her)definiëring van het begrip toeristisch onthaal in functie van de huidige context en behoeften met aandacht voor de verschillende werkdomeinen (dus zowel vorming, infrastructuur, onderzoek...);
2. ontwikkelen van een visie op toeristisch onthaal in functie van nieuwe definiëring;
3. ontwikkelen van aangepaste erkenningscriteria voor de werking van toeristische infokantoren (In&Uit, Bezoekerscentra, Vlaanderen-, regionale- en lokale kantoren) in functie van herdefiniëring en kwaliteitsvereisten.

Het project 'Toeristisch Onthaal' wil een nieuwe totaalvisie op toeristisch onthaal in Vlaanderen ontwikkelen en toepassen. De binnen- en buitenlandse bezoeker moet de garantie op een gastvrij onthaal tijdens de volledige reiscyclus krijgen: van de voorbereidingsfase tot en met de terugkomst. Daarbij moet hij een beroep kunnen doen op een optimale en totale dienstverlening: betrouwbare informatie op het goede moment via de goede drager. Het project beoogt zowel economische als duurzame doelstellingen, waarbij beslissingsproces, boekingsgedrag, herhaalbezoek en subjectieve beleving beïnvloed en gestimuleerd worden. Dit door een samenwerking op het vlak van onthaal, informatie en communicatie tussen de overheidsdiensten (lokaal, provinciaal, Vlaams) en de private partners die met vrijetijdsinvulling bezig zijn.

Enkele krachtlijnen hierbij:

- Maximale toegang tot informatie tijdens de verschillende stadia van het reisproces (een aanbod van verschillende informatiekanalen, het uitbreiden en optimaliseren van het netwerk van toeristische infokantoren, meertalige informatie, het verzekeren van laagdrempeligheid en toegankelijkheid van de informatie door het erkennen van de noden van specifieke doelgroepen, het versterken van het onthaal door gepaste promotie, signalisatie, ...);
- Toeristisch onthaal als waardemerk: het onthaal moet kwaliteitsvol zijn. Dit zowel op het vlak van de informatie, de informatiedragers, het personeel en de imagovorming.
- Klantvriendelijk onthaal: het onthaal moet doorweven zijn van de klantvriendelijkheid, in alle domeinen en in alle fasen van het proces.
- Eigentijdse communicatiemedia: een goed uitgebouwd informatienetwerk (met efficiënte databanken) maakt hier deel van uit.
- Informatiemanagement: een performant informatiemanagementsysteem (cf. Product- en Cultuurdatabank, zie verder) is de basis voor een totale dienstverlening tijdens de hele reiscyclus.

In&Uit Brugge, Mechelen, Leuven: pilootprojecten ter evaluatie

In mei 2004 startte een projectteam met coördinatoren uit 4 proefsteden (Leuven, Mechelen, Tielt en Brugge), samen met een projectmanager van Toerisme Vlaanderen, met de uitwerking van een ambitieus project met als centraal idee: een éénloketfunctie met aandacht voor het informatie-aspect én het reservatie-aspect voor de verschillende sectoren uit de vrijetijdssector (cultuur, toerisme, maar ook jeugd en sport), voor de talloze bezoekers en voor de inwoners zelf. Daarbij wordt samengewerkt op het vlak van ontvangst, informatie en communicatie tussen de overheidsdiensten (lokaal, provinciaal, Vlaams) en de private partners die met vrijetijdsinvulling bezig zijn.

Het pilootproject In&Uit bevindt zich momenteel in de evaluatiefase. Drie van de vier pilootsteden hebben ondertussen enkele maanden werking achter de rug. In&Uit Brugge beet de spits af en opende op 21 april 2005. Daarna volgde In&Uit Mechelen (10 mei 2005) en In&Uit Leuven (4 juli 2005). In&Uit Tielt is uitgesteld wegens, onder andere, bouwtechnische problemen.

Nog voor het jaareinde moet Toerisme Vlaanderen een evaluatie klaar hebben. Naast een algemene evaluatie zal hier ook aandacht voor de 4 afzonderlijke projecten zijn. Hiertoe zijn tijdens de zomerperiode enquêtes in de 3 vestigingen van In&Uit afgenomen. Daarnaast is het van cruciaal belang dat ook de kernbetrokkenen (zowel op lokaal als op Vlaams niveau) bevroegd worden. Deze evaluatie zal richtinggevend voor de verdere ontwikkeling van het pilootproject In&Uit zijn.

Op basis van deze evaluatie zal beslist worden of dit project al dan niet verdergezet wordt, en op welke schaalgrootte. Ondertussen zijn er al twee andere steden tot het project toegetreden (Hasselt en Oostende).

Begin september 2005, na enkele maanden werking, bracht In&Uit Brugge al een eerste evaluatie. Uit de cijfers blijkt dat In&Uit Brugge zijn start niet heeft gemist. De bezoekersaantallen tonen een gunstige tendens (vanaf de opening op 21 april tot eind augustus 2005 ontving In&Uit Brugge maar liefst 436.842 bezoekers). Ook de verkoop aan de balie toont groeicijfers (inbegrepen de groei van het aantal hotelreservaties). Opvallend is ook dat In&Uit al heel vlug een verhaal wordt van vele, direct-betrokken partners. Natuurlijk zijn er ook enkele groeipijnen (het beter afstemmen van de bewegwijzering, het ICT-luik, de afweging 'volledige centralisatie' versus 'handhaven van een antenne-werking', ...)

Zonder vooruit te willen lopen op de eindevaluatie van het pilootproject, is het duidelijk dat de knelpunten van In&Uit zich grotendeels situeren op hetzelfde domein als die van de toeristische infokantoren, meer specifiek wat betreft de huidige criteria en de richtlijnen. Momenteel bestaan er voor In&Uit immers nog geen erkenningscriteria.

Andere knelpunten situeren zich in het pilootkarakter van het project. Hierdoor bestaan er nog relatief veel onzekerheden en onduidelijkheden die in een volgende fase uitgeklaard moeten worden. Wat is de relatie met de toeristische dienst? Wat is de verhouding toerisme-cultuur? Voor welke beheersstructuur wordt geopteerd? In welke steden/gemeenten kan dergelijke structuur opgezet worden (geografische spreiding/schaalgrootte)? En bijgevolg: hoe verloopt de besluitvorming over de financiële ondersteuning vanuit Toerisme Vlaanderen? En ook: wat kan op Vlaams niveau de financiële inbreng vanuit Cultuur zijn?

Bezoekersonthaal – groei van partnerschappen tussen toerisme en cultuur

Feit is wel dat het pilootproject In&Uit een nieuw debat rond toeristisch onthaal losgeeft. Dit kan, onder meer, worden geïllustreerd aan de hand van de door Toerisme Vlaanderen en CultuurNet Vlaanderen georganiseerde themadag rond 'Vrijetijdsonthaal door steden en gemeenten' (26 september 2005, Vlaamse Opera, Gent).

In&Uit is niet alleen een hefboom voor synergieën op lokaal niveau, maar ook op Vlaams niveau. Het is duidelijk dat een sectoroverschrijdende samenwerking voor de hand ligt.

De beleidsvelden Toerisme en Cultuur zijn bij deze samenwerking niet alleen de twee kernsectoren, ze hebben ook heel wat raakvlakken. Het is belangrijk die raakvlakken te onderstrepen, zonder evenwel de verschilpunten te negeren. De vraag is dus dubbel: wat is de gemeenschappelijkheid, maar ook, wat is de eigen identiteit bij het samen aanpakken van projecten?

Het vrijetijdsonthaal, zeg maar: de uitbouw een gemeenschappelijke loketfunctie voor toerisme en cultuur, is slechts één voorbeeld van voor de hand liggend partnerschap.

Ook in het bredere kader bevestig ik mijn voornemen om met mijn collega van Cultuur tot afspraken én samenwerking te komen inzake, onder meer, het evenementenbeleid (zie vroeger) en het kunststedenbeleid (met focus op cultuurtoerisme).

Heel concreet wens ik ook in het databanken-dossier (met een Cultuurdatabank en een Toerismedatabank (productdatabank) als broodnodige elementen bij het concreet faciliteren van het vrijetijdsonthaal) stappen te zetten tot coördinatie.

Vanuit mijn bevoegdheid voor e-government wil ik dit databanken-project ten volle ondersteunen. Ik gaf daarom aan de Coördinatieceel Vlaams E-government (CORVE) de opdracht om dit project als een belangrijk e-government pilootproject te beschouwen. De samenwerking zal immers (onder meer) vorm krijgen door een (zekere graad van) integratie van de Productdatabank ('toerismedatabank) van Toerisme Vlaanderen en de Cultuurdatabank van CultuurNet Vlaanderen. CORVE zal de komende maanden deze samenwerking faciliteren, en stelt haar expertise ter beschikking. Bovendien zal onderzocht worden in welke mate de integratie van de databanken kan gebeuren met gebruikmaking van de ontwikkelde generieke componenten.

Ik engageer me alvast om nog dit najaar samen met mijn collega bevoegd voor Cultuur werk te maken van een protocol tussen cultuur en toerisme, waarin genoemde raakpunten in kaart gebracht worden, inclusief een planning om hiervan gefaseerd werk te maken.

Brussel – infokantoor Grasmart als toegangspoort naar bestemming Vlaanderen

Momenteel wordt het toeristische onthaal in onze hoofdstad Brussel verzorgd door verschillende partners. Ook Toerisme Vlaanderen heeft een infokantoor (Grasmart 61-63, benedenverdieping van de eigen kantoren), in hartje Brussel vlakbij de Grote Markt. Dit infokantoor, thans nog in beheer van Toerisme Vlaanderen en OPT (Office de promotion du tourisme Wallonie-Bruxelles), is erkend als Vlaanderenkantoor en moet volgens deze erkenning informatie leveren over heel Vlaanderen. Behalve voor informatie over Vlaanderen kan de bezoeker hier ook terecht voor informatie over Wallonië en Brussel.

De actuele werkwijze van het Brusselse infokantoor moet op korte termijn grondig worden aangepast.

Vanaf het voorjaar 2006 wil ik de benedenverdieping van de hoofdzetel van Toerisme Vlaanderen een nieuwe bestemming geven. Door middel van een totaalconcept moet Toerisme Vlaanderen zijn positie in de hoofdstad versterken. Brussel krijgt hierbij een cruciale functie als toegangspoort tot 'bestemming Vlaanderen'. Concreet betekent dit dat op een eerste niveau informatie geleverd wordt over Vlaanderen (primair) en Brussel (primair, idealiter in goed overleg met de Brussel-initiatieven van de Vlaamse Gemeenschapscommissie). Op een secundair niveau wordt ook eerstelijnsinformatie gegeven over het Waalse aanbod, zonder dit evenwel actief te promoten. In de inrichting van

het kantoor (etalages, multimedia, folderrekken) wordt het Vlaamse aanbod - mèt Brussel - gepromoot. Het geheel moet een uiting zijn van een creatieve en belevingsgerichte aanpak, waarbij het voor de hand ligt dat de herbestemming en herinrichting rekening houdt met het politieke belang van de Vlaamse aanwezigheid in Brussel.

Het infokantoor aan de Grasmarkt wordt dus het toeristische info- en trefpunt voor de buitenlandse verblijfstoerist, de binnenlandse dagjestoerist, de Brusselse Vlaming én de vele Vlamingen die dagelijks pendelen naar hun hoofdstad.

4.3.2. Uitvoering toeristisch fietsactieplan

Het toeristisch-recreatief fietsen kent de laatste decennia een groot succes. Fietsen als recreatie-activiteit heeft een bijzonder lage drempel en vormt de activiteit bij uitstek voor ontspanning en onthaasting.

Al is Vlaanderen een sterk verstedelijkt en dichtbevolkt gebied en zijn grote uitgestrekte natuurgebieden schaars, toch kent Vlaanderen nog een relatief grote variatie aan deelgebieden die zich lenen tot recreatie en recreatief medegebruik.

De laatste jaren zijn enorm veel inspanningen geleverd op het vlak van toeristisch-recreatief fietsen, zowel op vlak van fysieke als commerciële productontwikkeling: fietsnetwerken, langeafstandsroutes, trekkershutten, de ontwikkeling van allerlei arrangementen,... Waar het echter nog vaak aan ontbreekt zijn cijfergegevens, evaluaties van specifieke acties,...

Toerisme Vlaanderen nam het initiatief om een actieplan uit te schrijven voor de volgende jaren. Het doel: komen tot een toeristisch marktgericht, kwaliteitsvol en duurzaam fietsproduct .

Het concrete actieplan wil, onder meer, de verblijfsmogelijkheden geënt op het fietsen stimuleren (kleinschalig logiesaanbod, kwalitatief onthaal), en vooral ook inspelen op enkele nieuwe trends en innovatieve projecten zoals het digitaliseren van routetrajecten, de thematisering van routes en infrastructuur, het uitwerken van een steden-fietsproduct, enz. Om een beter beeld van het fietstoerisme te krijgen, wordt er ook een eenvormig monitoringsysteem op punt gezet. Ook het uitdenken van een beter onderhoudssysteem voor de bewegwijzering via klachtenopvolging staat op de agenda.

Over dit ontwerp van Toeristisch Fiestactieplan loopt momenteel een eindoverleg met de provinciale toeristische partners. Normaliter raakt het plan nog voor het jaareinde afgerond.

4.3.3. Koepeldecreet logies

Mijn Beleidsnota Toerisme 2004-2009 trok specifiek een spoor in de richting van de opmaak van een koepeldecreet voor alle logiesvormen. Deze benadering hoeft zeker de eigenheid van elke logiesvorm niet in de weg te staan. Maar om redenen van transparantie voor de consument zou het een goede zaak zijn om - bij confrontatie met de vele nieuwe logiesvormen, de branchevermenging en zelfs branchevervaging - een goed overzicht te krijgen inzake indeling, classificatie en labeling van het logies.

Naast dit consumentgerichte luik (met opties voor een modernisering en een versterking van de kwaliteitszorg), pleitte ik ook voor maatregelen die een administratieve lastenvermindering doorvoeren voor de logiessector en plande ik een regelgevend initiatief om te komen tot efficiënt en correct handhavingsbeleid (zie verder).

Momenteel bereidt een gemengde werkgroep, met vertegenwoordigers van alle logiessectoren (HoReCa-Vlaanderen, vzw Plattelandstoerisme in Vlaanderen, CIB-Kust, Campingfederatie-CKVB vzw, Kempen Campings en Gastenverblijven Vlaanderen) een ontwerp van omvattend logiesdecreet voor. Dit ter vervanging van de bestaande, verouderde decreten (het hoteldecreet uit 1984, het kampeerdecreet uit 1993 en het decreet op de verblijfshoeves van 1999).

Met de sector 'Toerisme voor Allen' (TvA) loopt een gesprek over de al dan niet integratie van de logiesbepalingen van het TvA-decreet (18 juli 2003) in het nieuwe koepeldecreet. Of deze integratiebeweging een goede weg is, is momenteel nog een open vraag. Het bereiken van een absolute 'bundeling' van alle logies is zeker een argument pro integratie. Elementen zoals het onderscheid tussen jeugd- en volwassenenlogies en ook het invoeren van een vergunningsplicht versus de (actueel binnen Toerisme voor Allen geldende, en overigens niet-verplichte) erkenning van logies vormen dan weer nog uit te klaren knelpunten.

Een eerste stand van zaken:

1. Het uitgangspunt is dat ieder toeristisch bed moet vergund worden. Dit betekent dat elk toeristisch vergund bed minstens beantwoordt aan normen van brandveiligheid, hygiëne en moraliteit. Belangrijk is dat dit uitgangspunt ook door alle subsectoren wordt aanvaard. Het nieuwe koepeldecreet zal dus ruimer gaan dan de thans voor twee sectoren (hotels en openluchtrecreatieve verblijven) geldende regelgeving.
2. De classificatie van de toeristische logiesvormen is een uiting van de objectieve weging van comfortnormen door de overheid (in casu het agentschap Toerisme Vlaanderen).
3. De labeling van logies geeft extra kansen aan de promotionele ondersteuning van onderdelen van het logiesaanbod. Cruciale voorwaarde om dergelijke labeling markt- en dus consumentgericht te benutten is een absolute transparantie.

Niettemin hoeft deze opdracht niet per definitie in handen van de overheid te worden gelegd.

4. Ook al moet het nieuwe decreet duidelijk een koepelstructuur schetsen voor alle toeristische logies, de uitwerking van, bijvoorbeeld, de classificatienormen, kan verschillen per subsector. Naast het koepeldecreet komen er dus sectorspecifieke uitvoeringsbesluiten. Om redenen van doelmatigheid bij de latere aanwending van normen moet de eigenheid van elke subsector immers volwaardig in rekening worden gebracht (bv. kleinschaligheid).
5. Een efficiënt en rechtvaardig handhavingsbeleid, in handen van de Vlaamse overheid, moet zowel de noodzakelijke bescherming van de consument verzekeren, als leiden tot het uitsluiten van oneerlijke concurrentie ten aanzien van de vergunde logiesbedrijven (zie verder).
6. De diverse (sub)sectoren van het toeristische logiesbedrijf worden via adviescommissies direct betrokken bij de vereenvoudigde en uniforme vergunningsprocedures.

Ik reken er op een ontwerp van basisdecreet in het voorjaar van 2006 te kunnen indienen in het Vlaams Parlement. Ondertussen zal, in overleg met de subsectoren, verder worden gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten inzake classificatie, brandveiligheid, labeling, enz.

De problematiek van nodige herhuisvesting van permanente bewoners van kampeerterrainen behoort in de eerste plaats tot het woonbeleid. Kampeerterrainen zijn bedoeld als toeristische infrastructuur, waar mensen hun vakantie doorbrengen en niet als terreinen voor permanente bewoning. De sociale problematiek deze bewoners kan niet worden opgelost binnen het kader van het toeristische kampeerbedrijf, maar moet beantwoord worden via actuele of nieuwe pistes binnen sociale huisvesting, ruimtelijke ordening en welzijn.

Het uitzonderlijke sociale karakter van dit dossier wettigt wel de bevestiging - ook in het nieuwe koepeldecreet logies - van het engagement vertolkt in de wijziging van het kampeerdecreet van 2004, waarbij het hebben van een hoofdverblijfplaats op een terrein voor openluchtrecreatieve verblijven, ook na 31 december 2005, wordt toegestaan voor personen die er reeds sinds 1 januari 2001 hun hoofdverblijfplaats hebben, en dit totdat hen een passende woning wordt aangeboden.

4.3.4. Productdatabank wordt toerismedatabank

Om het toeristische aanbod van Vlaanderen digitaal te kunnen raadplegen, is een databank met kwaliteitsvolle gegevens een basisvereiste. De productdatabank die in maart 2003 door Toerisme Vlaanderen in gebruik werd genomen, voldeed niet. Zowel de productbeschrijvingen, de stabiliteit van het systeem als de performantie ervan waren niet naar behoren.

Begin 2005 besliste Toerisme Vlaanderen daarom om over te gaan tot een grondige bijsturing. De productbeschrijvingen werden vereenvoudigd en gestroomlijnd en er werd geschaafd aan de stabiliteit van het systeem. De huidige databank zal in 2007 volledig vervangen worden door een nieuwe toerisme-databank.

Ondertussen (zie boven) lopen ook gesprekken met het oog op een structurele samenwerking tussen de cultuurdatabank (ontwikkeld door CultuurNet Vlaanderen) en de toerismedatabank (verder te ontwikkelen door Toerisme Vlaanderen). Heel recentelijk nog mondde dit overleg uit in een principiële akkoord tot samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en CultuurNet Vlaanderen. De Coördinatiecel Vlaams E-government (CORVE) zal als facilitator optreden.

Deze samenwerking moet leiden tot een efficiënt gebruik van Vlaamse middelen, een gebruiksvriendelijk systeem voor de toeristische en de culturele sector, met kwaliteitsvolle informatie voor de eindgebruiker.

2006 wordt een overgangsjaar. De productdatabank zal dan volledig verbouwd worden en de samenwerking met CultuurNet Vlaanderen zal daadwerkelijk van start gaan. Begin 2007 moeten beide processen uitmonden in een performant basisinstrument voor de promotie van Vlaanderen en Brussel.

4.3.5. Evenementenbeleid structureren (zie boven)

4.3.6. Opleidingsaanbod gidsen en reisleiders

Het opleidingsaanbod voor gidsen en reisleiders is momenteel erg versnipperd en onsaamenhangend. Daarom werd in het voorjaar 2005 gestart met de inhoudelijke uitwerking van het opleidingsprofiel voor gids en reisleader dat, in samenspraak met de toeristische sector, door de Dienst Voor Onderwijsontwikkeling (DVO) werd ontwikkeld.

De bedoeling is om een opleidingstraject van een aantal modules te ontwikkelen dat in 2 jaar avondonderwijs volbracht kan worden. Deze opleiding leidt tot een minimale erkenning als (niet-professionele of niet-beroepsmatige) gids of reisleader. Inhoudelijk zal de opleiding zich meer dan vroeger richten op de training van communicatieve vaardigheden en op het stimuleren van zelfredzaamheid en creativiteit, zodat toekomstige gidsen en reisleiders de veeleisende toerist blijvend kunnen boeien. Structureel zal Toerisme Vlaanderen samenwerken met een aantal vaste onderwijsverstrekkers die de opleiding op regelmatige basis kunnen aanbieden en die inspelen op de trends en evoluties binnen de toeristische sector. De start van de vernieuwde opleidingen is gepland voor september 2006. In tussentijd is de huidige reglementering van Toerisme Vlaanderen voor de organisatie van een basis- en specialisatiecursus nog steeds geldig. Er zullen overgangsmaatregelen worden uitgeschreven om de overstap van het oude naar het nieuwe systeem zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Dit opleidingsprofiel zal voor advies aan de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) worden voorgelegd en vervolgens bij besluit van de Vlaamse regering worden bekrachtigd. Niet enkel centra voor volwassenenonderwijs, ondersteund vanuit het departement Onderwijs, zullen dit opleidingsprofiel volgen. Ook de Syntra-centra (VIZO) en eventueel ook socio-culturele organisaties zullen zich stoelen op dit profiel om hun opleiding verder uit te bouwen. Het opleidingsprofiel, opgesteld door de Dienst voor Onderwijsontwikkeling, zal dus sectoroverschrijdend toegepast worden.

Naast het eigenlijke basistraject voor de opleiding tot gids en reisleader wordt in 2006 onder begeleiding van de Dienst Voor Onderwijsontwikkeling (DVO) eveneens gewerkt aan een opleidingsprofiel voor gespecialiseerde taalmodules voor gidsen en reisleiders.

De gidsen die reeds erkend zijn door Toerisme Vlaanderen of die toekomstgericht erkend opleidingstraject volgen, ontvangen een vernieuwde gidsenkaart. Deze nieuwe kaart zal begin 2006 gelanceerd worden en verleent erkende gidsen gratis, of aan verminderd tarief, toegang tot tal van musea, toeristische attracties,

Toerisme Vlaanderen zal nog voor eind dit jaar juridisch advies inwinnen over een mogelijke aanpassing van het statuut voor de gids en reisleader. Op basis van de resultaten van dit advies zal, in samenspraak met de sector, een actieplan opgesteld worden, ten einde met de bevoegde federale overheid te overleggen met het oog op een aanpassing van het statuut voor de gids en reisleader.

4.3.7. Toeristische vorming

De toeristische sector is steeds in beweging en daardoor sterk onderhevig aan trends en veranderingen. Voor werknemers uit deze sector is bijblijven de boodschap. De dienst Vorming van Toerisme Vlaanderen ontwikkelt en organiseert daarom vormingssessies die inspelen op de wijzigingen in het toeristische landschap.

Aan de hand van geregelde behoeftendetectie zal Toerisme Vlaanderen de nood aan vorming binnen de publieke en private toeristische sector in kaart brengen zodat deze in een latere fase, in samenspraak met betrokken toeristische partners, concreet ingevuld kan worden.

Door het organiseren van opleidingen wil Toerisme Vlaanderen mensen uit verschillende deelsectoren samenbrengen, zodat ze ervaringen kunnen uitwisselen. Daarnaast zorgt permanente vorming er ook voor dat het toeristische aanbod en de dienstverlening niet aan kwaliteit verliezen.

In 2005 vonden de eerste vormingssessies plaats. Onderwerpen die aan bod kwamen, waren: klantgericht functioneren, toeristische marketing, evenementenbeleid, verkenning van marktpotentieel en reisindustrie voor toeristische aanbieders.

In 2006 volgen sessies rond toeristisch taalgebruik, voor Vlaanderen een sterke toeristische troef die vandaag al intense aandacht verdient.

4.3.8. Vernieuwing beheersovereenkomst met KMDA vzw

Mijn beleid met betrekking tot de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (KMDA vzw) beoogt in de eerste plaats een verdere verhoging van het aandeel van het eigen inkomen van de instelling, zodat op termijn het aandeel van de werkingssubsidie kan verminderen. Hiertoe wordt het ambitieuze investeringsprogramma van de KMDA in toeristische hefboomprojecten door Toerisme Vlaanderen ondersteund. In 2005 gaat het om 2,3 miljoen euro als bijdrage tot de werking en 2.662.000 euro als investeringstoelage (waarvan 2.006.000 euro op de dotatie van Toerisme Vlaanderen). Hiermee werd, bijvoorbeeld, het Nocturama vernieuwd, komt er een nieuw educatief centrum, wordt een groenscherm aangeplant en komt er een nieuw verblijf voor de beren.

Toeristische uitdagingen voor de Antwerpse Zoo zijn: het verzoenen van de publiekverwachtingen (met steeds hogere eisen voor een attractie die maar over een beperkte ruimte beschikt) met de wetgeving dierenwelzijn, en de bereikbaarheid onder andere voor autocars.

De beheersovereenkomst tussen de KMDA en de Vlaamse regering loopt tot eind december 2006 en is, voor zover aangetoond wordt dat de KMDA aan haar verplichtingen onder de bestaande overeenkomst heeft voldaan, in principe verlengbaar voor een nieuwe periode van vijf jaar (zie o.m. artikel 73 van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002; het artikel wijzigt het decreet van 30 mei 1985 betreffende de subsidiëring van de vzw KMDA).

De Vlaamse regering keurde de genoemde beheersovereenkomst op 22 maart 2002 goed en ondertekende ze op 17 mei 2002. Sindsdien ontvangt de KMDA jaarlijks investeringstoelagen voor monumentenzorg en toeristische uitrusting. Ik zal de evaluatie aangrijpen om, in overleg met de collega's bevoegd voor Monumentenzorg, Natuur, Wetenschap en Cultuur, te bekijken of de bestaande beheersovereenkomst op bepaalde punten kan of moet worden aangepast.

Ook zal ik er, in overleg met mijn collega bevoegd voor Cultuur en met de Antwerpse provinciale en stedelijke overheden, voor ijveren dat er een duidelijke visie wordt ontwikkeld met betrekking tot de toekomst van het prestigieuze gebouwencomplex (met onder meer de Koningin Elisabethzaal) van de de KMDA naast het Centraal Station in Antwerpen.

4.3.9. Operationalisering derde Kustactieplan

Met het derde Kustactieplan trekt de Vlaamse regering (Besluit Vlaamse regering 27 mei 2005) meteen de krijtlijnen voor de verdere ontwikkeling en ondersteuning van het kusttoerisme. Op mijn voorstel legt het nieuwe Kustactieplan de klemtoon op het structureel en duurzaam karakter van de investeringen, zet het meer dan ooit in op de samenwerking van alle toeristische actoren én wil het Kustactieplan duidelijk focussen op de economische meerwaarde van alle investeringen.

Nieuwe beleidslijnen

Het nieuwe Kustactieplan beschikt voor 2005 over een budget van 2.022.000 euro en bouwt op vijf duidelijk onderscheiden beleidslijnen:

1. Het Agentschap Toerisme Vlaanderen krijgt voor het eerst een centrale opdracht bij de opvolging van het Kustactieplan. Meteen wordt eigen overheidsexpertise verder versterkt en geïntegreerd met het oog op een permanente ondersteuning van het kusttoerisme.

2. De regelgeving voor de aanwending van de beschikbare subsidies wordt verder geobjectiverend. Een onafhankelijke, multidisciplinair samengestelde jury zal de ingediende projecten beoordelen.
3. Samenwerking wordt het leidmotief. Een stuurgroep met aanwezigheid van Toerisme Vlaanderen, het West-Vlaams provinciebedrijf voor toerisme Westtoer, de voorzitter van het Kustburgemeestersoverleg én de deelname van de private toeristische kustactoren moet de opvolging van het nieuwe Kustactieplan verzekeren.
4. Er wordt uitdrukkelijk gekozen voor het realiseren van coördinatie en integratie, voor middellange en langetermijnvisies, voor synergie en voor de verankering van de beleidsinitiatieven. Ad hoc- of losse projecten worden vermeden.
5. Het Kustactieplan wil vraagverbredend werken ten aanzien van - in hoofdzaak - het verblijfstoerisme, met een duidelijke focus op de invulling van de economische meerwaarde. In het bijzonder gaat ook aandacht naar de noodzakelijke rendabiliteitsverhoging bij de private toeristische partners.

Selectiecriteria

Het nieuwe Kustactieplan werkt verder op het Strategisch Beleidsplan voor Toerisme en Recreatie aan de Kust, dat in 2002 door Westtoer en Toerisme Vlaanderen werd uitgetekend. Aanvullend bepaalde de Vlaamse regering een reeks selectiecriteria om de projecten te selecteren en de beschikbare middelen te verdelen.

Kandidaat-projecten worden getoetst aan volgende criteria:

1. Structuurbepalend en integrerend zijn: middellange en lange termijn, synergie-opbouwend, hefboomimpact, bovenlokaal belang, ...;
2. De toeristische bestemming Vlaamse Kust consequent (her)positioneren: verruimen van zon, zee en strand, kwaliteitsverhoging toeristische infrastructuur, verdere uitbouw van recreatiemogelijkheden, ...;
3. Kwaliteitsversterkend zijn, met name inzake belevingswaarde: kwaliteitszorg op niveau van het secundair aanbod, seizoensgebondenheid doorbreken, marktverruimend werken, ...;
4. Stimuleren van de samenwerking: bevorderen netwerking en poolvorming, onderbouwen professionalisering, vorming, ...;
5. Kostenefficiënt zijn: niet marktverstoring werken, input middelen en mankracht versus output van duurzaam resultaat, ...;
6. Steunen op een kwaliteitsbeeld van de projectindieners: periode van projectuitvoering, eigen middelen, criteria voor evaluatie,

Voor de oproep 2005 legde de Vlaamse regering heel specifiek volgende accenten inzake voorkeurprojecten:

- investeringen in het primaire aanbod die bijdragen tot een kwaliteitsverhoging van het product Vlaamse Kust;
- verdere strategische planning van en onderzoek naar concrete uitdagingen voor het kusttoerisme;
- projecten rond imago-versterkende elementen, gekoppeld aan seizoensverbreding.

Brede respons

Op 14 juni 2005 lanceerde ik tijdens een open informatievergadering in Koksijde de projectoproep 2005 voor het derde Kustactieplan waarop kon ingetekend worden door zowel overheden (gemeenten, provincies, gemeente- en provinciebedrijven, ...) als door private rechtspersonen.

Kandidaat-projectindieners kregen tot 15 september jl. de tijd om hun project in te dienen bij Toerisme Vlaanderen. Bij het afsluiten kon men de belangstelling van 40 kandidaat-projecten noteren.

Straks (eind oktober) volgt de jurering door een onafhankelijke jury van 9 deskundigen, ieder met een specifieke ervaring binnen het (kust)toerisme (kwaliteitszorg, strategische planning, marketing, bedrijfsanalyse, cultuur, consumenten, milieu, ...). Deze jury geeft de minister een gemotiveerd advies met betrekking tot de ontvankelijk verklaarde projecten, wat inhoudt dat de jury meteen ook een voorstel van rangorde en quotering voorlegt, alsook een voorstel van verdeling van de subsidies over de geselecteerde projecten.

Na advies van de jury neem ik me voor om ten laatste midden november e.k. te beslissen over de definitieve toewijzing van de projectmiddelen - oproep 2005.

Huis van/voor het Kusttoerisme

In het voorjaar van 2006 hoop ik ook het Villa Maritza-project definitief uit de startblokken te krijgen. Villa Maritza (op de Albert I-promenade, vlakbij het Oostendse Casino-Kursaal) is sinds jaren eigendom van Toerisme Vlaanderen, maar wordt momenteel enkel benut als restaurantuitbating op de gelijkvloerse verdieping.

Straks wordt Villa Maritza ook ingezet als Huis van/voor het Kusttoerisme. Villa Maritza wordt dus niet alleen het centrale ankerpunt voor het Kustactieplan; Toerisme Vlaanderen zal er ook een herkenbaar antennepunt krijgen voor haar algemene werking in de kustregio (bijvoorbeeld voor de inspecteurs van hotels, campings, ...). Op termijn wil ik van Villa Maritza ook een één-loket-huis maken voor de afhandeling van de toeristische dossiers van de kustregio.

4.3.10. 'Toerisme voor allen' – decreet verder uitvoeren

In september 2006 lopen de voorlopige erkenningen die drie jaar geleden via het decreet 'Toerisme voor allen' toegekend werden, af. Alle huizen werden geïnspecteerd en waar er tekortkomingen (bijvoorbeeld op het vlak van brandveiligheid en hygiëne) werden vastgesteld, werd de nodige tijd gegeven om zich te conformeren met het oog op het verkrijgen van een definitieve erkenning.

Het decreet Toerisme voor Allen wordt in 2006 verder uitgevoerd:

- Met de managementondersteuningspunten worden in het najaar van 2005 beheersovereenkomsten gesloten. Elk ondersteuningspunt ontvangt hierbij een subsidie voor de kosten van een coördinator. De beheersovereenkomst heeft een duur van 4 jaar en wordt jaarlijks getoetst aan de realisatie ervan.
- De volwassenensector wordt verder ondersteund met de uitwerking van de thema's toegankelijkheid, duurzaamheid en kindvriendelijkheid.
- Gezien de erkende huizen in orde zijn qua brandveiligheid en hygiëne wordt op vraag van de Vlaamse Jeugdraad in 2006 onderzocht hoe de capaciteit van de huizen (jeugdverblijven) behouden kan blijven.
- Het overleg van de managementondersteuningspunten wordt in 2006 verder als permanente overlegstructuur voor de "Toerisme voor allen" sector beschouwd.
- In het marketingplan 'binnenland' van Toerisme Vlaanderen dient het label van Toerisme voor Allen-verblijven een ander profiel te krijgen. Er wordt ook onderzocht welke imagocampagne er gevoerd kan worden.

Het toegankelijkheids- en kansarmenbeleid wordt verder ondersteund. In augustus 2005 gaf het Steunpunt Vakantieparticipatie aan 6700 mensen met een laag inkomen de kans om op vakantie te gaan of een daguitstap te doen. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2004. Meer dan 330 toeristische partners zetten zich in om deze sociale tarieven aan te bieden. De werking van het Steunpunt Vakantieparticipatie wordt jaarlijks geëvalueerd, met betrokkenheid van de uitbaters en van de gebruikers.

4.3.11. Actieplan jeugdverblijfsinfrastructuur

Met het oog op de politieke bespreking van de meerjarenbegroting werd begin maart 2005, op mijn vraag, door Toerisme Vlaanderen een inventaris gemaakt van de noden inzake extra investerings- en subsidiebudgetten voor onze jeugdverblijfsinfrastructuur. Deze inventaris resulteerde in een strategische nota, die kort daarop voor advies aan de Vlaamse Jeugdraad werd bezorgd.

In haar advies van 4 mei 2005 vroeg de Vlaamse Jeugdraad de capaciteit en de diversiteit in het aanbod te vrijwaren. Met de Jeugdraad werd afgesproken dat verdere initiatieven op het vlak van jeugdtoerisme aan haar zullen worden voorgelegd. Het overleg wordt verder gezet in het Platform Jeugdtoerisme, een werkgroep op initiatief van het Steunpunt Jeugd, waarin ook Toerisme Vlaanderen is vertegenwoordigd.

Inzake jeugdverblijfsinfrastructuur wordt een twee-sporenbeleid gevoerd: enerzijds directe investeringen in het eigen patrimonium en anderzijds het ruime particuliere aanbod ondersteunen via de subsidiëringmechanismen van het decreet 'Toerisme voor Allen', waarbij de prioriteiten op brandveiligheid en hygiëne liggen.

Op internationaal niveau is het vooral de rugzaktoerist die gebruik zal maken van onze jeugdherbergen. De manier waarop deze jongeren zich op de Vlaamse toeristische markt bewegen en wat hun voorkeuren zijn, is onduidelijk. Omdat afstemming van de bestaande toeristische producten en eventuele bijkomende productontwikkeling ook op internationaal niveau nodig is, zal een internationaal jeugdactieplan worden opgesteld.

De kunststeden zijn een aantrekkingspool voor rugzak- en low-budget toeristen. Bovendien is er uitdrukkelijk vraag naar kwaliteitsvolle en betaalbare jeugdverblijven en is het aanbod na ongeveer 25 jaar dringend aan renovatie toe. Daarom wil ik komen tot een versnelde vernieuwing van het aanbod aan jeugdherbergen en jeugdverblijfsinfrastructuur.

Door gebruik van alternatieve financieringsmethodes kunnen nieuwbouwprojecten gerealiseerd worden. Een eerste concreet dossier is een nieuwe jeugdherberg voor Antwerpen, met een capaciteit voor 180 bedden. De werken zullen hier in december 2006 aanvangen. Andere dossiers voor nieuwbouw worden verder onderzocht, onder andere in Oostende. Staan volgend jaar ook nog op stapel: de volledige renovatie van het jeugdverblijf Het Laathof in Bornem, het vinden van een nieuwe bestemming voor de domeinen Hagaard en Terlaenen in Overijse, de opening van de nieuwbouw van het jeugdverblijf in Mesen (waar een adviserende stuurgroep de opdracht kreeg om een realistisch uitbatingsplan op te stellen, advies te geven en de werking te evalueren).

4.3.12. Volgehouden aandacht voor de toegankelijkheid van het toeristische aanbod

Fysieke en mentale drempels wegwerken en zo de integrale toegankelijkheid van ons toeristische aanbod verhogen: naast de comfortverhoging voor mensen met een handicap, leidt investeren in toegankelijkheid meteen ook tot een verhoging van het comfort. Dus ook voor ouders met kinderwagens, senioren, reizigers met bagage, toeristische werknemers...

Toerisme Vlaanderen tekende een Actieplan Toegankelijkheid uit en gaf hiermee aan op dubbel niveau te willen opereren. Naast acties in zake de fysieke toegankelijkheid van de infrastructuur, is er duidelijk ook aandacht voor de informatieverstopping over de toegankelijkheid van het toeristische aanbod.

Het voorbije jaar werd werk gemaakt van het wettelijke en operationele kader voor de subsidiëring van toegankelijkheidsaanpassingen in Toerisme voor Allen-huizen, hotels, kampeerterreinen en bij toeristisch-recreatieve projecten. Hierdoor werden de voorwaarden gecreëerd voor een doeltreffend subsidiebeleid.

Ook het luik 'informatieverstopping aan reizigers met een handicap' kreeg in 2005 de nodige aandacht. Zo werd het Infopunt Toegankelijk Reizen verder geïntegreerd in de werking van Toerisme Vlaanderen. Reizigers met een handicap kunnen bij het Infopunt terecht voor informatie 'op maat' van hun specifieke behoeften. De website van het Infopunt Toegankelijk Reizen (www.toegankelijkreizen.be, met jaarlijks ongeveer 12.000 bezoekers) werd in 2005 sterk uitgebreid en in een nieuw kleedje gestoken.

Objectief gecontroleerde informatie over de toegankelijkheid van het toeristische aanbod wordt verzameld via inhoudelijke en financiële participatie aan de 'Toegankelijk Vlaanderen' -databank en website (www.toevla.be). Toerisme Vlaanderen liet al een 170-tal vakantieverblijven in Limburg, Vlaams-Brabant en Antwerpen doorlichten en invoeren in de databank. Stapsgewijs wordt het aantal doorlichtingen uitgebreid (voor 2006 staan 100 doorlichtingen van toeristische verblijven in de provincie West-Vlaanderen op het programma).

Op de agenda voor 2006 staat de verdere conceptuutwerking en operationalisering van een toegankelijkheidslabel voor de toeristische sector. De toekenning van het label wordt gekoppeld aan een doorlichting voor de 'Toegankelijk Vlaanderen'-databank. Het label biedt eerstelijnsinformatie voor de consument en is tegelijk ook een promotie-instrument voor toegankelijke toeristische bedrijven.

Het Infopunt Toegankelijk Reizen, de databank 'Toegankelijk Vlaanderen' en - straks - het toegankelijkheidslabel, worden krachtige instrumenten om Vlaanderen ook als een toegankelijke bestemming te promoten.

Toerisme Vlaanderen ondersteunt ook initiatieven voor het opzetten van een Europees netwerk ter bevordering van informatie-uitwisseling met betrekking tot toegankelijk-

heid. Zo zal Toerisme Vlaanderen in de herfst van 2006 het gastheerschap op zich nemen voor 'The OSSATE European Accessible Tourism Conference' waarbij, onder andere, het OSSATE-project voor harmonisatie van toegankelijkheidsinformatie en het gebruik van nieuwe media voor informatieverspreiding op het programma staan.

4.3.13. Limburgs toerisme uitbouwen als economische troef

De provincie Limburg tekent voor maar liefst 46% van alle overnachtingen in 'Groen Vlaanderen', naast de Vlaamse kust en onze Vlaamse kunststeden, het derde macroproduct van toeristisch Vlaanderen. Toerisme is er een absolute groeisector. Tussen 1998 en 2003 steeg het aantal 'aankomsten' in Limburg (hotels, campings, vakantieparken en -centra, logiesvormen voor doelgroepen) met 8,5%, dit is tot bijna 1.000.000. Het aantal overnachtingen steeg in diezelfde periode met bijna 5% tot 3.658.105 overnachtingen (exclusief verhuurmarkt en tweede verblijven). Op Vlaams niveau is Limburg, na West-Vlaanderen, de tweede grootste toeristische provincie.

De groei van het toerisme in Limburg is ook af te leiden uit de tewerkstellingscijfers: de werkgelegenheid in de toeristische sector steeg er in de periode 1998-2002 met 13%, tegenover een algemeen Limburgse groei van maar 3,4%. Nu reeds vertegenwoordigt de toeristische tewerkstelling in Limburg ruim 15.000 arbeidsplaatsen, goed voor 5% van de beroepsbevolking. Terwijl de gemiddelde werkgelegenheid in Limburg in 2002, bijvoorbeeld, daalde met 0,1%, groeide de tewerkstelling in het toerisme met 2,5% en in de horeca zelfs met 3,9%.

Logisch dus dat de Vlaamse regering bij het uitwerken van een nieuw geïntegreerd plan om het werkloosheidssurplus van de provincie Limburg weg te werken, ook oog had voor het toerisme. Het zgn. 'Limburgplan' werd door de regering goedgekeurd op 8 juli 2005 en omvat, naast impulsen voor de bestaande sterke economische sectoren zoals de bouw en de metaal- en automotieve-sector, ook vijf duidelijke engagementen voor het toerisme "als speerpuntsector".

De keuze van de projecten én de afbakening van de uitvoerende én financiële engagementen terzake, kwam tot stand in goed overleg met de betrokken Gedeputeerde voor Toerisme en in nauwe samenwerking met Toerisme Limburg vzw. Het toeristisch luik van het Limburgplan bouwt overigens sterk verder op het Strategisch Toeristische Actieplan (STAP, 2001-2006) dat de Limburgse provincieraad in zomer van 2001 heeft goedgekeurd.

Belangrijk is dat het in het Limburgplan bereikte akkoord stelt dat de, onder meer door de niet uitvoering van de STAP-projecten Bokrijk-Oude-Stad en Houthalen-Helchteren,

thans nog beschikbare kredieten binnen de LISOM-enveloppe (Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij, dochtermaatschappij van de LRM, de Limburgse Reconversie Maatschappij) opnieuw volwaardig kunnen worden ingezet voor verdere toeristische ontwikkeling en dus voor nieuwe projectvoorstellen. Daarnaast ondersteunt de Vlaamse regering deze toeristische projecten via haar regulier beleid.

Vijf toerisme-projecten voor het Limburgplan

1. Een eerste project wil inzetten op de herbestemming van belangrijke erfgoedmonumenten tot kwaliteits- en karaktervolle verblijfsaccommodatie. Dit naar het voorbeeld van de 'Paradores' in Spanje en de "Pousadas' in Portugal. Toerisme Limburg wil in dit kader, samen met Erfgoed Vlaanderen, het voortouw nemen en via een nieuwe juridische structuur - 'Erfgoedlogies Limburg' - instaan voor de begeleiding van privé-personen of bedrijven die in, al dan niet geklasseerde, monumenten een volwaardige logiesfunctie willen uitbouwen.

Er liggen plannen voor om te starten met de herbestemming van een achttal toerfgoedlocaties (30 kamers) en een tiental 7-kamererfgoedlogies. Hiermee worden in totaal 620 extra toeristische bedden gecreëerd in Limburg. Op termijn moet "Erfgoedlogies" uitgebouwd worden als kwaliteitslabel en aansluiting vinden bij een Europees netwerk van Erfgoedlogies.

Voor de financiering kan worden gerekend op de herbestemming van toerismemiddelen van het LISOM (9 miljoen euro), de steun van de Vlaamse overheid voor de restauratiepremies, provinciale steun en Europese co-financiering.

2. Een tweede project werkt op de versterking van de communicatie over het Limburgs (fiets)toerisme op de Duitse markt. Vooral omwille van de groeiende belangstelling voor korte fietsvakanties, biedt deze markt extra kansen. Het project heeft zowel aandacht voor de verdere productontwikkeling als de bijkomende vermarkting van het fietstoerisme.

De financiering wordt gedragen door Toerisme Vlaanderen, de provinciale toeristische federaties (hier: Limburg en Antwerpen), Europese cofinanciering én kredieten uit het Limburgplan van de Vlaamse regering. In totaal gaat het om een investering van 1.500.000 euro (als totaal voor de periode 2006-2008).

3. Het Limburgplan wil ook inzetten op de ontwikkeling van het stedelijk vrijetijdstoerisme, met een centrale rol voor Hasselt en de toeristische herbestemming van de voormalige mijnsites in Winterslag en Beringen tot een aantrekkelijke regio om te wonen, te werken en te ontspannen (door ontwikkeling van leisure-componenten).

Voor dit project wordt uit de toeristische STAP-enveloppe van LISOM 5 miljoen euro ingebracht.

4. Daarnaast is er, als vierde project, ook aandacht voor een pilootproject van gethematiseerde regionale bezoekerscentra. Naast de bezoekerscentra in de gemeenten (Beringen, Winterslag, Maasmechelen), worden drie Haspengouwse locaties als bezoekerscentrum naar voren geschoven: Alden Biezen (kastelen), Tongeren (het verre verleden) en Sint-Truiden (fruit). Toerisme Vlaanderen en Toerisme Limburg slaan alvast de handen in elkaar voor een voorbereidende studie met het oog op een vernieuwende blauwdruk.

Voor dit project, met een totale kostprijs van 2.100.000 euro, wordt 700.000 uit de LISOM-enveloppe gereserveerd.

5. Het Limburgplan maakt eveneens middelen vrij om Voeren te ontsluiten in het kader van het Limburgs fietsroutenetwerk. De realisatie van dit sluitstuk van het fietsroutenetwerk, inbegrepen de verbindingen met Nederland en de rest van Limburg, is absoluut noodzakelijk om Voeren centraal te plaatsen in de Euregio. Het Limburgplan neemt een engagement voor de aanleg van fietsverbindingen, de uitrusting met kwalitatieve bewegwijzering, rust- en picknick-plaatsen, en de plaatsing van een fietsonthaal en -servicepunt in 's Gravenvoeren. Het totaalproject is een samenwerking van de Administratie Wegen en Verkeer, de provincie Limburg, de gemeente Voeren, Toerisme Vlaanderen en Toerisme Limburg (totale kostprijs: 650.000 euro)

De keuze voor de verdere toeristisch-economische ontwikkeling van Limburg is een keuze voor de toekomst. Een keuze ook voor sociaal-economische duurzaamheid. Het belang ervan kan niet genoeg worden onderstreept.

4.3.14. Actieplan Groene Gordel – Vlaamse Rand

Op 18 mei 2005 legde de minister-president in het Vlaams parlement een verklaring af namens de Vlaamse regering. De minister-president bevestigde, onder meer, de aandacht van de Vlaamse regering voor de Vlaamse Rand. De Gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant werd als commissaris van de Vlaamse regering aangeduid om, ondersteund door een taskforce, een permanente opvolging te organiseren van de beleidsinitiatieven.

Op 13 juni 2005 had ik tijdens een werkbezoek in de Plantentuin van Meise uitgebreid contact met de Vlaams-Brabantse politieke en ambtelijke verantwoordelijken voor het toerismebeleid. Specifiek stonden op de agenda: de mogelijkheden van samenwerking tussen het Vlaamse en het provinciale bestuursniveau bij het uitvoeren van toeristische projecten voor de Groene Gordel (44 Vlaams-Brabantse gemeenten rondom onze hoofd-

stad, inbegrepen de zes faciliteitengemeenten). Binnen dit overleg was er extra aandacht voor een aantal dossiers, activiteiten en acties waarvoor vanuit de Vlaams-Brabantse gemeenten én vanuit het provinciebestuur duidelijk ook initiatief en financiering wordt verwacht van de Vlaamse overheid.

Afgesproken werd dat tussen Toerisme Vlaams-Brabant en Toerisme Vlaanderen op korte termijn het overleg zou worden opgestart over de verdere implementatie van het Strategisch Beleidsplan Groene Gordel (2002).

Bij een eerste overleg werden volgende aandachtspunten als prioritaire thema's naar voren geschoven:

1. De uitbouw van streekbezoekerscentra (toeristisch onthaal) in de drie toplocaties van beeldbepalend belang voor de regio: het Kasteel van Gaasbeek (Lennik), de Nationale Plantentuin van Meise en het Museum voor Midden-Afrika in Tervuren. Deze attracties zijn inderdaad belangrijke, zonet cruciale, poorten tot het geheel van de Groene Gordel. Daarnaast voorziet het Strategisch Plan voor de Groene Gordel ook in de uitbouw van 3 regionale info-kantoren (met, onder meer, een belangrijke functie voor Halle).
2. De ondersteuning van enkele subregionale hefboomprojecten. Voor het Pajottenland, bijvoorbeeld, kan verder gewerkt worden op het Bruegel-thema.
3. Het realiseren van een fietsroutenetwerk Groene Gordel, inclusief de verbindingen met Brussel.
4. Het faciliteren van de (ietwat ontbrekende) logiesmogelijkheden (thans zeer zwaar geconcentreerd in de regio Zaventem).
5. Het verwerven en/of ontsluiten van cultuurhistorisch patrimonium en de verdere bescherming van het culturele erfgoed (als voorbeelden: de Vlaams-Brabantse brouwerijen, de Herisemmolen in Alseberg-Beersel, het Bosmuseum Jan van Ruusbroeck in Hoeilaart, enz. ...).
6. De toeristische promotie voor de Groene Gordel-regio in het algemeen en de Vlaamse Rand in het bijzonder (bijvoorbeeld met een Gordel-arrangement, een Bruegel 06-arrangement, ...).

In eerste instantie is het belangrijk om het overleg over een aantal zeer belangrijke dossiers in verband met het toerismebeleid verder te organiseren. Hierbij moet vooral in gesprek gegaan worden met toerisme-flankerende actoren zoals bijvoorbeeld Aminal (Bos & Groen), de vzw De Rand, de administratie Cultuur, het Bruegelproject, ...).

Toerisme Vlaanderen maakt deel uit van de eerder genoemde taskforce die beleidsinitiatieven in de Vlaamse Rand moet inventariseren en opvolgen. Ik wens me ten volle te engageren om genoemde dossiers een nieuwe dynamiek te bezorgen. Een aantal dossiers kunnen rechtstreeks door Toerisme Vlaanderen worden behandeld (bijvoorbeeld in het kader van het investeringsbeleid in toeristisch-recreatieve projecten). Voor andere dossiers is breder overleg nodig.

Heel in het bijzonder wens ik werk te maken van de verdere toeristische ontsluiting van het Kasteel van Gaasbeek. Uit een goede symbiose van streekidentiteit, natuur, cultuur, kunsten, ... kan hier een toeristisch topproduct groeien. *Conditio sine qua non* in deze is het bereiken van een betere afstemming én samenwerking met de domeinbeheerders, de administratie Bos&Groen en de administratie Cultuur. Vanuit het toeristische belang staat een gesprek over investeringen in het bezoekerscomfort, het bezoekersonthaal en de toegankelijkheid voorop. Ook de mijns inziens noodzakelijke synergie met de (algemene) toeristische promotie voor de Groene Gordel verdient meer aandacht.

Eveneens van bijzonder belang is de uitbouw van de Nationale Plantentuin in Meise. De alarmbel luidt er al jaren. De concrete realisatie van de in de Lambermont-akkoorden afgesproken overheveling van de Plantentuin van de federale overheid naar Vlaanderen, is een goed moment om de beheersstructuur van de Plantentuin opnieuw te bekijken én hierbij meteen ook het toeristische belang van de site te verankeren. Het toeristisch uitbouwen van de Plantentuin als topattractie zal sowieso financiële inspanningen vergen op het vlak van bezoekerscomfort en -onthaal, horeca-functie, bewegwijzering binnen het domein, e.d.m.

Ik engageer me om de resultaten van het overleg tussen Toerisme Vlaanderen en de provinciale toeristische dienst mee een draagvlak voor uitvoering te geven via overleg met mijn collega's van de Vlaamse regering. Op die manier - waarbij de focus ligt op een integraal gebiedsgerichte werking met betrokkenheid van diverse beleidsdomeinen en bestuursniveaus - moet meer synergie en dus meer slagkracht worden bereikt.

4.3.15. Visieontwikkeling over duurzaam toerisme in de praktijk brengen

Ook in de toeristische sector groeit het belang van duurzaam ondernemen. Een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generaties kan de mogelijkheden voor toekomstige generaties immers niet in gevaar brengen. Duurzaam toerisme streeft dus naar een vorm van toerisme die zowel mens, milieu en de eigen cultuur en identiteit van het gastland respecteert en resulteert in een kwaliteitsverbetering.

Kritische factor hierbij is niet zozeer de ontwikkeling van een visie op duurzaam toerisme. Dé uitdaging is het concept ook in de praktijk te brengen via de uitwerking van diverse acties die zorgen voor doorstroming én implementatie in het toeristische beleidsinstrumentarium. Het is dus van centraal belang om 'duurzaam toerisme' op te ne-

men doorheen alle beleidsmaatregelen en integraal deel te laten uit maken van alle beleidslijnen. Integratie is het sleutelwoord.

Toerisme Vlaanderen wil alvast een voorbeeldfunctie vervullen door de duurzaamheids-gedachte volledig te integreren binnen alle afdelingen van de eigen organisatie. Het voorbije jaar werd gewerkt aan een duurzaamheidsscan, wat leidde tot een duurzaamheidsagenda, vertaald in concrete acties van de verschillende afdelingen van het agentschap.

Het is natuurlijk van belang om ook de verschillende toeristische partners en sectoren aan te zetten om hun schakel in de duurzame toeristische keten op het terrein mee vorm te geven. Toerisme Vlaanderen treedt hier op als stimulator en kennisverspreider.

Een interessant pilootproject was ongetwijfeld het initiatief van Toerisme Vlaanderen en ABTO (Association of Belgian Tour Operators; vertegenwoordigt 85 % van de totale omzet van het uitgaande reisverkeer) om van februari tot september 2005 een digitale cursus duurzaam toerisme voor reisorganisatoren te organiseren. Het pilootproject werd een succes. Dertig cursisten ontvingen eind september 2005 een competentiebewijs en zijn thans het aanspreekpunt van duurzaamheid binnen hun reisorganisatie. De cursus wordt thans geëvalueerd en aangepast. Volgend jaar wordt dit digitaal project opengesteld voor alle reisorganisatoren in Vlaanderen.

Ook op de duurzaamheidsagenda: het operationaliseren van een 'eco-label' voor openluchtrecreatieve bedrijven. Een toeristisch ecolabel is een certificatie die een toeristische onderneming behaalt en waaruit blijkt dat er inspanningen geleverd zijn om de impact van de toeristische activiteit op het milieu te beperken of waarmee wordt aangegeven dat de vooropgestelde basisstandaard werd behaald. Sinds de zomer van 2004 is Toerisme Vlaanderen betrokken bij het pilootproject 'De Groene Sleutel', een project dat wordt gedragen door de kampeer- en dagrecreatieve sector. Na voorbereidend studiewerk moet in 2006, na afweging van opties inzake de keuze van het type label, het verzekeren van continuïteit inzake begeleiding en uitvoering, de financiering, enz. , in overleg met de betrokken sectoren een voorstel van aanpak kunnen worden voorgelegd.

4.4.

Regelgeving met ruimte voor efficiënt toeristisch ondernemen.

4.4.1. Koepeldecreet logies

Bij het opstarten van de werkzaamheden voor een nieuw koepeldecreet voor de logiessector, pleitte ik, naast de aandacht voor de consumentgerichte kwaliteitszorg, ook voor maatregelen die een administratieve lastenvermindering en dito vereenvoudiging doorvoeren.

Ik gaf de Kenniscel Wetsmatiging in het voorjaar van 2005 de opdracht om een concreet, realistisch en methodisch verantwoord beeld te maken van de bestaande administratieve lasten die verweven zitten in de actuele logiesregelgeving. Naast het feitelijke becijferen van de administratieve lasten, was vooral het aanduiden van mogelijkheden tot vereenvoudiging een tweede, belangrijke doelstelling van het onderzoek.

Het eindrapport van het onderzoek van de Kenniscel Wetsmatiging (september 2005) leert dat de mogelijkheden om een administratieve lastenverlaging door te voeren zich op drie wetgevende niveaus situeren:

1. Beleidsdomein Toerisme (Vlaanderen):

- een rechtstreekse informatietransfert van overheid naar overheid moet veel administratieve handelingen van de exploitant kunnen uitsluiten;
- elektronisch gedateerd verzenden van informatie betekent een tijds- en dus meteen ook kostenbesparing in vergelijking met de klassieke aangetekende verzendingen in papieren vorm;
- formulieren kunnen worden vereenvoudigd en moeten ook onderling geïntegreerd raken.

2. Andere Vlaamse beleidsdomeinen:

- vereenvoudiging van de Legionellawetgeving (zeker voor kleine exploitaties);
- vereenvoudiging van de milieuvergunning (in casu de verplichte 10-jaarlijkse vernieuwing).

3. Federaal beleidsdomein:

- efficiëntere maandelijkse statistiekverplichting ten aanzien van het NIS;
- vereenvoudiging van de politiefiche;
- regelgeving HACCP en voedselveiligheid afstemmen.

Deze analyse loopt grotendeels samen met de besluiten van het SERV-advies "Administratieve vereenvoudiging voor de toeristische sector" (31 maart 2005) (zie boven).

4.4.2. Een nieuw statuut voor de reisbureaus

Mijn Beleidsnota Toerisme 2004-2009 vermeldt dat het statuut van de reisbureaus een nieuwe bespreking verdient. Dit statuut wordt geregeld door een 40 jaar oude wet van 21 april 1965. Gelet op de gewijzigde situatie in de reissector, is een modernisering van dit statuut aangewezen.

In het verleden zijn pogingen om het statuut van de reisbureaus te moderniseren niet gelukt. Vaak lagen bevoegdheidsaspecten aan de basis hiervan. Momenteel behoort toerisme tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en vestigingsvoorwaarden inzake toerisme tot de bevoegdheid van de gewesten. Vandaar is er de mogelijkheid om door middel van een gemeenschaps- en gewestdecreet het statuut van de reisbureaus te actualiseren.

In september 2005 installeerde ik een bijzondere werkgroep die het statuut van de reisbureaus dient te moderniseren en die een voorontwerp van een Vlaams decreet zal opstellen. Deze werkgroep is samengesteld met experts uit de reissector. Daarnaast worden de socio-culturele sector (jeugd, sport, cultuur) en de consumentenorganisaties bij de bespreking betrokken. Het wegwerken van de zgn. 'grijze zone' wegens vrijstelling van vergunning is een pijnpunt.

De modernisering van het statuut zal van toepassing zijn op het vlak van de soorten vergunningen, het vereiste kapitaal en de vereiste borg en vereisten inzake diploma's (gelet op het huidige ruime aanbod van toerisme-onderwijs en -opleiding).

Naast de vereenvoudiging van de vergunningsprocedure, worden eigen handhavingrichtlijnen opgesteld. De bedoeling is vooral concurrentievervalsing tegen te gaan.

De bijzondere werkgroep dient in de loop van 2006 haar werkzaamheden te beëindigen en dus een voorontwerp van een modern statuut én decreet klaar te hebben.

Toerisme Vlaanderen zal ondertussen het dossierbeheer informatiseren, als eerste stap naar een e-loket voor de toeristische ondernemer. Het dossierbeheer met betrekking tot de sector van de reisbureaus wordt dit najaar al geïmplementeerd. Op basis van de resultaten van de bijzondere werkgroep, wordt het dossierbeheer reisbureaus dan in 2006 geëvalueerd.

4.4.3. E-gov: bedrijfswebsite en dossierbeheer

Het voorbije jaar zette Toerisme Vlaanderen een aantal voorbereidende stappen voor een sterker en een volwaardig e-governement.

Intern werd de informatisering van de vergunnings- en subsidiëringsprocedures aangepakt. Het dossierbeheersysteem, dat een oplossing moet bieden om de bestaande documentenstroom van de verschillende dossiertypes te beheren, te sturen, op te volgen en te archiveren, wordt stapsgewijs operationeel. Dit proces zou eind 2006 afgerond moeten zijn.

In 2005 startte Toerisme Vlaanderen eveneens met de ontwikkeling van een bedrijfswebsite waarop toeristische ondernemers, maar ook andere actoren, informatie vinden over, onder andere, de codex van de toeristische wet- en regelgeving, financiële steunmaatregelen vanwege de Vlaamse overheid, marketingacties, het vormingsaanbod en onderzoeksrapporten.. Deze webstek gaat ten laatste bij het jaarbegin 2006 on line.

Toerisme Vlaanderen zet zo de stap naar het gebruik van het web als bedrijfscommunicatiemedium, een ervaring die later kan gebruikt bij meer diepgaande e-lokettoepassingen. Eens de invoering van het elektronisch dossierbeheer in 2006 voltooid zal zijn, zal immers werk gemaakt worden van de integratie van dit systeem in de bedrijfs-site, zodat vanaf 2007-2008 een e-loket voor toeristische ondernemers en initiatiefnemers mogelijk wordt.

4.4.4. Nieuw besluit kampeerpremies

Het 'kampeerdecreet' (decreet van 3 maart 1993 houdende het statuut van de terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven) heeft als hoofddoelstelling de Vlaamse kampeerterreinen, kampeerverblijfparken en vakantieparken te moderniseren op een reeks punten zoals brandveiligheid, comfort, gezondheids- en milieuzorg, en de terreinen in te delen in een verplichte kwaliteitsclassificatie van 1 tot 5 sterren. In 1995 werd met de uitvoering van het decreet gestart.

Om kampeerterreinen en kampeerverblijfparken de mogelijkheid te bieden zich te conformeren aan de bepalingen van deze (nieuwe) kampeerregelgeving, vaardigde de Vlaamse regering op 8 maart 1995 ter ondersteuning een 'kampeerpremiebesluit' uit. Het premiebesluit voorziet in een betoelaging van 30% van de kosten van aankopen en werken om gebouwen, installaties en inrichtingen op te richten en te moderniseren (met

uitzondering van private gedeelten, restaurant en drankgelegenheden). De premie kan, geteld binnen een periode van 4 jaar, maximaal € 49.578,70 bedragen.

Gedurende de periode 1995-2004 werd ruim 6 miljoen euro aan kampeerpremies vastgelegd op de begroting van Toerisme Vlaanderen. Omgerekend laat dit een totaal investeringsbedrag in de kampeersector veronderstellen van ongeveer 21,2 miljoen euro.

Bij de toepassing van dit kampeerpremiebesluit wordt Toerisme Vlaanderen vandaag echter met een aantal problemen geconfronteerd.

Ter consultatie van de sector richtte ik een Specifieke Werkgroep 'Premiebesluit Kamperen' op, met aanwezigheid van de belangrijkste actoren van het kampeerondernemen : Campingfederatie-CKVB, Kempen Campings, Vakantiegenoegens, Floreal Club. Dit overleg resulteerde in een ontwerp van besluit dat eerstdaags voor advies wordt voorgelegd aan het Technisch Comité voor Openlucht recreatieve Verblijven. Van zodra ik dit advies ontvang, zal het ontwerp van besluit voor principiële goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse regering. Het nieuwe besluit kan in 2006 in werking treden.

4.4.5. Een toeristisch handhavingsbeleid

De Vlaamse regering heeft in haar regeerakkoord van de zomer van 2004 de uitbouw van een goed georganiseerd regelgevingsproces tot een prioriteit gemaakt.

Een nieuw, uniform en eenvoudiger vergunningsbeleid voor, bijvoorbeeld, het toeristische logies is één zaak. Maar het is natuurlijk ook belangrijk om de handhaving van de geldende regelgeving op efficiënte wijze te verzekeren.

Het actuele toeristische handhavingsbeleid van het agentschap Toerisme Vlaanderen bestaat uit 2 luiken:

1. inspectie / controle van de afgeleverde exploitatievergunningen;
2. verbaliseren van illegale (niet-vergunde) exploitaties.

Enkel een verbalisering kan thans aanleiding geven tot toepassing van strafbepalingen zoals boetes, eventuele gevangenisstraf of verbod tot uitbating.

We moeten echter vaststellen dat de resultaten van de opgemaakte processen-verbaal uitblijven. Een voorbeeld voor de sector "campings": in de periode 2000-2005 maakte Toerisme Vlaanderen 99 PV's op. 58 ervan werden door de Parketten geseponeerd of

zijn zonder voorwerp geworden; 34 dossiers zijn nog in onderzoek en in slechts 7 dossiers kwam het tot een vonnis.

Natuurlijk ondergraaft deze situatie het beoogde toeristische kwaliteitsbeleid. De consument mist een houvast en de 'correcte' uitbater ziet zich geconfronteerd met wel zeer oneerlijke vormen van concurrentie.

Op korte termijn wens ik een nieuw spoor van toeristisch handhavingsbeleid uit te tekenen. Bij prioriteit wens ik dit toegepast te zien met betrekking tot de exploitatie van logiesverstreckende bedrijven (decreet 20 maart 1984) en terreinen voor openluchtrecreatieve verblijven (decreet 3 maart 1993).

Ik opteer voor een systeem waarbij Toerisme Vlaanderen bij inbreuken zoveel als mogelijk zelf kan bijsturen. Wanneer bij exploitatie de geldende regelgeving wordt overtreden, moeten vergunningen kunnen worden geschorst of ingetrokken.

Tegen deze achtergrond opteer ik voor het vervangen van de straffen die momenteel nog gelden voor beide genoemde decreten. Wie zonder vergunning blijft exploiteren, moet een administratieve geldboete, al dan niet in combinatie met een bevel tot onmiddellijke stopzetting van de exploitatie, kunnen worden opgelegd.

De hierboven geschetste principes werden in het kader van de werkzaamheden van de werkgroep 'koepeldecreeet logies' al overlegd met de betrokken logiessectoren. Dit na jaar kan dit overleg worden afgerond én kan het ontwerp van decreet een eerste keer worden geagendeerd op de Vlaamse regering.

4.4.6. Plattelandstoerisme ruimtelijk ontknellen

Meer en meer Vlamingen (her)ontdekken de geneugten van landelijke gebieden en authentieke lokale gemeenschappen. Plattelandstoerisme in eigen land is een ideale bestemming voor kortere vakanties, gespreid over het jaar, een groeiende trend bij zowel ouderen (medioren) met meer vrije tijd, als bij tweeverdieners met een drukke baan.

Op basis van een raming van het aanbod van plattelandstoerisme in de brede zin zijn er in Vlaanderen 1 028 kleinschalige plattelandsbedrijven die logies kunnen verschaffen aan 12 500 personen en kan het aantal verblijfsgasten voor 2004 geraamd worden op bijna een half miljoen (473.000), die circa anderhalf miljoen nachten doorbrachten (cijfers vzw Plattelandstoerisme, 2005).

Plattelandstoerisme gaat natuurlijk verder dan enkel het aanbieden van logies. Het behelst een breed scala van belevenissen zoals wandelen, fietsen, paardrijden, het ontdek-

ken van kleinere stadjes, het bezoeken van kleinschalige (toeristische) attracties, enz. Deze brede ontwikkeling wordt de jongste jaren sterk gestimuleerd door een financiële ondersteuning door Toerisme Vlaanderen (zowel bij strategische beleidsplanning van de Vlaamse toeristische regio's als bij de zgn. Toeristisch-Recreatieve Projecten - TRP) en op het terrein mee gerealiseerd met de steun van de provinciale toeristische organisaties. Hieraan toegevoegd zorgen de 'Vlaanderen Vakantieland' -initiatieven voor een sterke promotionele ondersteuning.

Ik wil een warm pleidooi houden voor het plattelandstoerisme, als onderdeel van het plattelandsbeleid in Vlaanderen. De ontwikkeling van toerisme biedt mogelijkheden voor het verbreden van de strikte landbouwactiviteiten (logies, bezoekboerderijen, hoeve- en streekproducten, ...), draagt als vanzelfsprekend bij tot de instandhouding van een aantal sociale voorzieningen (dorpwinkel, dorpscafé, ...) en betekent een steun voor het behoud van het landelijk patrimonium en de streekidentiteit.

Dat de ontwikkeling van het plattelandstoerisme, en in het bijzonder van logies, dient te gebeuren binnen bepaalde ruimtelijke randvoorwaarden ligt voor de hand. Ik verwijs naar het bewaren van de authenticiteit van het patrimonium en van de landschappelijke omgeving. Toerisme als nevenfunctie kan ook geen beperkingen opleggen aan de hoofdfunctie landbouw.

Maar de regelgeving moet natuurlijk wel oog hebben voor de functionaliteit en de economische realiteit van de (her)bestemming. Wanneer de ruimtelijke regelgeving en stedenbouwkundige voorschriften van het gewestplan of ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) niet toelaten om bepalingen te realiseren die opgelegd worden door, bijvoorbeeld, voorschriften inzake brandveiligheid of normen inzake voedsel en hygiëne, dan werkt deze ruimtelijke regelgeving op meerdere terreinen contraproductief.

Het te sterk terughoudend karakter van het Ruimtelijke Ordenings-beleid vormt vandaag duidelijk een rem op de ontwikkeling van, met name, de logiesbedrijven op het platteland. Komt daarbij dat de ruimtelijke regelgeving vaak ook nog heel uiteenlopend wordt geïnterpreteerd en dus ook geadviseerd. Een grotere eenvormigheid, met geïntegreerd karakter van de bepalingen, is noodzakelijk.

Samen met mijn collega bevoegd voor Landbouw voerde ik gesprekken met Toerisme Vlaanderen en met de vzw Plattelandstoerisme in Vlaanderen. Dit leidde eind juni 2005 tot de agendering van een knelpuntennota 'plattelandstoerisme' op het zng. Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO), een beleidsdomein- en bestuursniveau overschrijdend overleg dat ondersteuning geeft aan een geïntegreerd Vlaams plattelandsbeleid.

De voorbije maanden werd thema 'plattelandstoerisme' herhaaldelijk besproken in de IPO-werkgroep "Platteland als werkruimte".

Onze eerste conclusies zal ik - voor wat het ruimtelijke aspect betreft - aankaarten bij mijn collega van Ruimtelijke Ordening opdat ze kunnen meegenomen worden bij de aangekondigde wijziging van het decreet op de ruimtelijke ordening.

Meer specifiek vraag ik ook aandacht voor de zoneringsproblematiek van een groot aantal jeugdverblijven. Traditioneel opteren de organisatoren van kampen en bivakken voor kampplaatsen en verblijfsinfrastructuur die gelegen zijn in een landelijke omgeving. De organisatoren van jeugdkampen moeten daarbij rekening houden met een vrij uitgebreide regelgeving. Sommige regels werken naast elkaar: jeugdverblijfscentra moeten bepaalde brandveiligheidsnormen halen maar kunnen die vaak niet doorvoeren omdat ze 'zonevreemd' zijn (bijvoorbeeld in een gebouw van een niet-actief landbouwbedrijf). Deze centra missen hierdoor niet alleen hun definitieve erkenning en subsidie, erger nog, de jeugd blijft overnachten in onveilige infrastructuur.

In opvolging van mijn actieplan Jeugdverblijfsinfrastructuur wil ik in het voorjaar van 2006, samen met mijn collegae van Jeugd en van Ruimtelijke Ordening en samen met de betrokken administraties, hierover een rondetafel bijeenroepen. Op de agenda staat dan zowel het formuleren van oplossingen voor de problematiek van zonevreemde jeugdverblijven als het doorvoeren van administratieve lastenvermindering voor de organisatoren van jeugdkampen en de exploitanten van jeugdverblijven.

4.4.7. Rondetafel "Tewerkstelling in de toeristische sector"

Toerisme is economie en zorgt dus voor tewerkstelling. Toch speelt ook hier de bekende paradox: terwijl de werkloosheid te hoog blijft, blijven er in Vlaanderen veel vacatures open.

Met name in de horeca, waarvan een groot aandeel toch wel heel direct in relatie staat met het toerisme, geraken veel vacatures niet ingevuld. Een aantal horeca-beroepen zijn echte knelpuntberoepen (drankenkelner, restaurantkelner, hulpkok, hotelreceptionist(e)).

Samen met mijn collega bevoegd voor Werk, Onderwijs en Vorming sprak ik af om op korte termijn, en met betrokkenheid van de sociale partners, een Rondetafel over 'tewerkstelling in de toeristische sector' te beleggen.

Concrete voorstellen van agendapunten zijn, onder meer, de kwantiteit en de kwaliteit van de stages als transitie naar duurzame tewerkstelling, de verhoging van de kansen tot combinatie van werken en leren, het ombuigen van de stijging van het aantal knelpuntberoepen (met lage instroom van nieuwe werknemers, een te hoge uitstroom van werknemers, en een te lage doorstroom van opgeleide werknemers), de mogelijkheden inzake het intensifiëren van de trajectbegeleiding, enz.

5. Ten slotte

Deze Beleidsbrief Toerisme 2005-2006 ontwikkelt inhoud én vorm voor de Vlaamse toeristische beleidsagenda van morgen.

Alle thema's kunnen worden gelezen tegen de achtergrond van de algemene beleidsvisie die ik eind 2004 in mijn Beleidsnota heb geschetst en sinds dan ook herhaaldelijk in het Vlaams Parlement heb toegelicht.

Het leidmotief voor alle werk blijft dus ongewijzigd:

Toerisme.

Kwaliteitswerk voor een kwaliteitsbeleving van bestemming Vlaanderen.

Geert Bourgeois

Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme
